

МЕТА

Хто правду чинить –
іде до світла
Іван 3,21

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ЧИТАЙТЕ:

Іван ПЕТРУСЬКО

Від першої особи...

Чутки про те, що Блаженніший Любомир (Гузар) має намір відійти від керівництва Українською Греко-Католицькою Церквою довгий час циркулювали не лише у навколоцерковних, але і у громадянських колах. Але, коли це насправді відбулося, тоді українське (і не тільки) суспільство спочатку прикинуло, а потім щодня зроджувало масу різних прогнозів, суджень, передбачень, тверджень, призначень, висновків тощо. Адже такий стан речей в Українській Церкві, по-суті, заіснував уперше. Україна затамувала дихання: що буде далі? хто очолить Церкву? якою буде її подальша стратегія? у кого найвищі шанси стати її керманічем?.. Люди з неглибокою вірою копірсалися в людських аргументах, вишукуючи якісь дрібні підстави, а Церква молилася до Святого Духа, щоби вказав на Достойного. Главою нашої Церкви став наймолодший на той час єпископ Святослав Шевчук. Віримо, що «його Дух Святий назнаменував». І знову пішли нові прогнози, нові передбачення, нові висновки...

Відтоді минуло два роки, «хвилі» дещо вщухли, свідомість заспокоїлася, але не заспокоївся світ. Він і далі бурлить, він копошиться, він клекоче, він спокушає, він кидає виклики, на котрі необхідно реагувати і давати відповіді. Сьогодні ми хочемо представити нашим читачам позицію нашої Церкви щодо окремих питань, яку озвучив наш Патріарх, Блаженніший Святослав (Шевчук), в інтерв'ю Католицькій Агенції Інформації (КАІ).

(Далі на стор. 8 – 9)

Патріарх. Шлях до волі

Ірина КОЛОМИЄЦЬ

Шлях до звільнення митрополита Києво-Галицького Йосифа Сліпого з ув'язнення був дуже довгим. На кожному етапі його каторги різні організації і люди висилали листи з проханням звільнити його зі сталінських таборів. Жила надія на визволення, але відповідей не було...

Запитувала про долю Сліпого і родина – та, що жила в Україні і часто була стероризована так, що дехто й від прізвища «Сліпий» відмовився, і та, що була в Польщі. Пані Броніслава Туркевич – донька одного з племінників митрополита, що мешкала у Шлеську, писала листи М.Хрущову (голови Ради Міністрів СРСР). «Вуйко невинен» – було лейтмотивом усіх її листів. Та в квітні 1960 року вона отримала листа від Прокуратури УРСР. «Прокуратура не знаходить підстав опротестувати вирок суду», – писалося в ньому.

Вимогу звільнення Глави Української Греко-Католицької Церкви обстоювали і Папи. Зокрема, Вселенський Архієрей Пій XII цікавився долею митрополита Сліпого і можливістю допомогти йому. Процес десталінізації після смерті Сталіна вселив певну надію на звільнення в'язня сумління, тож у 1957 році Папа надсилав Й.Сліпому в Мордовію листа з нагоди 40-ліття його священства. Та його було долучено до чергово сфабрикованої справи НКВД: він розглядався, як зв'язок в'язня з Ватиканом.

У 1958 році Папа Іван XXIII знову зацікавився долею Глави УГКЦ. Кардинал Чікольяні повідомляв Папі, що в листі зі Сходу пишуть: «Вуйко Йосиф підписав контракт на 7 років...» – це було повідомлення про черговий вирок для Йосифа Сліпого. З Конгрегації для Східних Церков йому повідомляють, що при черговому арешті Й.Сліпому знову пропонували співпрацю з православною Церквою і що він категорично відмовився. Митрополит тоді таємно передав на Україну «Заяву Віри», визнаючи, що готовий умерти за кожну її статтю.

(Далі на стор. 10)

Ювілей Хрищення Русі: святкування чи політика?

Петро ЄВЧИН

ня Русі є наслідком історичної події, коли у 988 році київський князь святий Володимир, прийнявши християнство, перед Богом і перед усім світом означив історичний вектор існування свого народу і своєї держави навечно: Русь – християнська!

Цьогорічні урочистості в Києві з нагоди цього ювілею призначені на 26 липня. У плані урочистостей – богослужіння на Володимирській гірці біля пам'ятника святому князю Володимирі, а також святкове зібрання в палаці «Україна». На урочистості запрошені глави і представники всіх канонічних помісних Православних Церков, а також керівники держав, де більшість населення належить до Православної Церкви. Це – з точки зору офіційної державної влади.

У свою чергу, політики різних таборів, які отримали непогану нагоду «засвітитися» перед своїми виборцями, також висувають свої пропозиції щодо святкування ювілею. Так, нещодавно група депутатів («Батьківщина» й «УДАР») зареєструвала законопроект, згідно з яким, на святкування Хрищення Русі хочуть запросити Вселенського Патріарха Вартоломея (який, до речі, вже відвідував урочистості з нагоди 1020-ї річниці Хрищення

Русі) і Папу Римського Франциска. Знаємо, що Блаженніший Святослав ще давніше запросив Святішого Отця на святкування до Києва, однак орієнтовно у цей самий час Папа планує відвідати Ріо-де-Жанейро, де святкуватимуть Всесвітній день молоді, тому в Україну, мабуть, не приїде. Але якщо б навіть Папа і приїхав на святкування, то його б тут багато що здивувало. Наприклад, за повідомленням сайту «Цензор», один народний депутат із провладної фракції висловився дуже цікаво: «І яке відношення має Папа до свята Хрищення Русі? Це свято християн, а не греко-католиків». Що тут скажеш? Виявляється, що греко-католики – зовсім навіть не християни!

(Далі на стор. 9)

Кожна подія у житті людини, в історії народу чи в бутті людства має своє особливе значення і, безперечно, доволі часто стає потужним джерелом різноманітних наслідків – як позитивних, так і негативних. Ці наслідки спостерігаємо сьогодні, і їх будуть спостерігати наші нащадки (при умові, що Господь Бог на це дозволить). Цьогорічне святкування 1025-річчя Хрищен-

• ЧЕРВЕНЬ •
2013 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
95/6

З життя Львівської архієпархії

Відійшов до вічності владика Микола (Сімкайло)

21 травня внаслідок раптового погіршення стану здоров'я зупинилося серце владика Миколи (Сімкайла), єпарха Коломийсько-Чернівецького. Похоронили архиєрея 25 травня ліворуч від катедрального собору Преображення Господнього в Коломиї, біля могили ісповідника віри владика Павла (Василика).
Вічна йому пам'ять!

ЖИТТЄПИС ВЛАДИКИ МИКОЛИ (СІМКАЙЛА)

Микола Сімкайло, син Михайла та Анни, народився 21 листопада 1952 року в м. Караганді, де відбували заслання його батьки за участь в УПА. У 1963 році, коли батьки повернулися в Україну, вступив до Підпечарської восьмирічної школи, яку закінчив 1967 року.

У 1967-1969 роках навчався в Угорницькій середній школі. Відтак вступив до Івано-Франківського технічного училища № 1, після закінчення якого здобув фах слюсаря-ремонтника промислового обладнання (до жодного вищого навчального закладу як «син націоналістів» вступити не міг).

Родина Сімкайлів була близько знайомою з єпископом підпільної УГКЦ Павлом (Василиком), який часто відправляв у їхній хаті богослужіння. Бачачи ревність у духовному житті Миколи та його молодшого брата Григорія, владика Павло ознайомив їх з тогочасним становищем УГКЦ і запропонував стати священиками. Відтоді (до і після відбуття військового обов'язку) брати почали наполегливо студювати богословські науки в підпільній духовній семінарії.

15 травня 1974 року в с. Підпечари під час Божественної Літургії владика Павло (Василик) уділив Миколі дияконські і священичі свячення. З того моменту розпочався тернистий шлях підпільного священика: переважно вночі їздив станицями УГКЦ Івано-Франківської, Тернопільської та Львівської областей, несучи людям Боже Слово, відправляючи Святі Літургії, уділяючи Святі Таїнства.

У серпні 1987 року о. Микола разом з групою українського духовенства, монахів і мирян, на чолі з владиками Павлом (Василиком) та Софроном (Дмитерком), оголосив, що виходить з підпілля. Він був членом делегації, яка виборювала права УГКЦ в Москві, а також ланцюгового голодування, що тривало від 19 травня до 24 листопада 1989 року на московському Арбаті.

1 жовтня 1989 року в Івано-Франківську від-

(Продовження на 3 сторінці)

Привітання митрополита для матерів

19 травня Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, здійснив пастирський візит до храму св. Йосифа Обручника Пречистої Діви Марії, яким опікуються сестри Милосердя св. Вінкентія. Тут владика Ігор відслужив Архиєрейську Божественну Літургію та виголосив проповідь. У своєму слові проповідник закликав бути уважними до Божих слів та чинити добрі діла, як це робили жінки-мироносиці.

З нагоди святкування у парафії Дня матері владика Ігор сердечно привітав матерів, а також усіх дітей і батьків. Звертаючись до численних молільників, серед яких було чимало малечі, яка цього дня приступала до першої Святої Сповіді й урочистого Святого Причастя, Митрополит за-

кликав: «Хай ніколи не забракне нікому любові до своєї матері, бодай тоді, коли вона старенька, не пам'ятає, хвора й потребує нашої опіки – такої, коли вона доглядала за нами, малими немовлятами».

Після завершення богослуження відбувся концерт, який підготували діти катехитичної школи, що діє при храмі св. Йосифа Обручника Пречистої Діви Марії.

17-24 травня відбулася проща групи українських прочан на Святу Землю. Духовним опікуном паломництва, а також його безпосереднім учасником був владика Венедикт, єпископ-помічник Львівський.

Участь у паломництві взяло понад п'ятдесят осіб, мешканців Західної України. Організатором виступив Митрополичий паломницький центр «Рафаїл». На початку прощі, після молебню, який було відслужено в аеропорту, владика Венедикт зазначив: «Не ставмо собі за мету чудо, а просто переживімо вповні

цей час з Богом та відкритим серцем на те, що Він нам хоче дати. Кожен приїде додому інакший».

За словами паломників, проща була сповнена радісними незабутніми моментами. Це і шлюб молодої пари та відновлення шлюбної присяги учасниками молитовної мандрівки, українська колядка у Вифлеємі та відновлення хресних обітів у ріці Йордан. Щодня у кожному храмі, де про-

щани молились на Літургії, зачитувався уривок Євангелія про свято чи подію, якій присвячений храм. Це творило своєрідну «вервицю цілісно-

Владика Венедикт з півсотнею паломників молився на Святій Землі

ти» паломницької дороги з Христом.

На завершення прощі, звертаючись до паломників, владика Венедикт наголосив, що цими днями Господь давав доторкнутися до місць, де відбувалося спасіння людства: Благовіщення, Різдво, Хрищення, Преображення, смерть, Воскресіння. «Те, що ми пережили тут, на Святій Землі – залишиться з

нами, і воно не зможе забути, бо це Бог нам відкрив», – запевнив єпископ наголосив, що саме Божа любов запровадила прочан до Святої Землі, саме вона дала можливість зустрітись із Господом, «котрий чекає на нас у наших домах, на місці нашої праці, у наших рідинах».

Іванна РИЖАН

Пом'янули Бориса Возницького

23 травня національної освіти, «Просві- раннями завідую- лереї мистецтв ти» та громад- чої Золочівським Бориса Возниць- ськості Золочів- замком Надії Гу- кого. Богослужін- щини.

пало в замковій ня здійснив декан По завершені каплиці Благові- золочівський о. поминального бо- щення Пресвятої Михайло Сукма- гослужіння відбу- Богородиці відбу- новський у спів- лося відкриття та лася поминальна служінні о. Віта- освячення мемо- Служба Божа та лія Барабаша, о. ріальної дошки, панахида, при- Йоакима Коваль- автором якої є свячена річниця чука, ЧСВВ та о. скульптор Теодо- з дня трагічної Юрія Галабуди. зія Бриж.

загибелі Героя Присутніми були Україна, дирек- представники тора Львівської влади, закладів СУКМАНОВСЬКА

26 травня за ініціати-
комісії «Справедливість і мир» до парафії Зіслан-
ня Святого Духа, що в с. Наварія біля Львова, було запрошено двох гостей з Німеччини: співзасновника руху «Фазенди надії» о. Пауля Штапеля та представ-

Німецькі гості в Наварії

куріння, азартних ігор, інтернету, наркоманії та інших шкідливих і згубних впливів). Від комісії «Справедливість і мир» був присутнім її голова о. Михайло Мельник.

Зустріч розпочалася молебнем до Богородиці, після якого гості поділилися досвідом своєї діяльності. Зокрема, Віталій Гафнер розповів присутнім історію свого життя і того, як він, колишній злочинець і наркозалежний, віднайшов

Бога і ближніх. У свою чергу, отець Пауль Штапель, відповідаючи на запитання учасників зустрічі, порадив: «Жити словами Євангелія щодня, молитися щиро з вірою, бачити у ближньому самого Христа і відповідно ставитися до нього – це наче три рецепти для досягнення необхідного. Це допомагає підніматися навіть з найглибшого дна людського упадку. Але марними будуть людські зусилля, якщо в цьому не буде місця для Бога».

Гаївки

у Немирівському протопресвітері

У Світлий тиждень в парафії Преображення Господнього, що в с. Вороблячин на Яворівщині, відбувся святковий фестиваль «Великодні гаївки», в якому взяли участь діти та молодь з різних парафій Немирівського протопресвітерату. Зазначимо, що на цей захід прибуло чимало священиків зі своїми парафіянами. Кожній парафії було надано можливість представити свою програму.

А виступи були найрізноманітніші. Так, молодь з с. Завадова представила пісню і великодню виставу, а юні парафіяни із Верблян показали різні забави, ігри. Діти з села Середкевичі показали виставу про писанку, дрогомишляни водили гаївки, а молоді немирівці співали релігійних пісень. Господарі ж святкування – парафіяни с. Вороблячин

– представили свою писанку, гаївки, обєріг.

Наприкінці святкування Немирівський протопресвітер о. Василь Здебський подякував усім за участь у фестивалі, а о. Володимир Левандівський подарував кожному учаснику іконку Ісуса Христа. Відтак спільнота «Матері в молитві» та парафіяни с. Вороблячин почастували усіх гостей смачними пасками і солодощами.

о. Володимир ЛЕВАНДІВСЬКИЙ

Урочисто поєдналися з Христом

Страдч: це благословенне Богом місце, прийняло дітей. Під час прощі вони дізналися про історію Страдецької гори та її сподвижників, пройшли в молитві з Степаном Хресною дорогою. А скільки вражень отримали від відвідування печер, в яких колись був монастир!

І ось – сама урочистість. Усі хлопчики і дівчатка разом з отцем Степаном входять у святоково прибраний храм. Вони уважно стоять в

очікуванні Євхаристійного Ісуса. У церкві людно, адже така подія не залишила осторонь нікого із рідних та близьких. Настає та довгоочікувана мить – і діти приступають до Святого Причастя. А потім кожна дитина дякує Ісусові за його присутність у своїй душі.

«Святе Причастя урочисте, вступив Ісус у серце чисте...» – лунають слова пісні, яка тріпотітно зворушує кожне серце.

Вони уважно стоять в Надія ОГОНОВСЬКА

вих років життя!» – такими словами діти парафії завершили свій виступ, дякуючи матерям за їхню турботу і ласку.

Галина ЧЕХ

(Закінчення, початок на 2 сторінці)

булася 50-тисячна демонстрація вірних і прихильників УГКЦ, під час якої о. Микола відслужив панахиду і виголосив проповідь на могилі січових стрільців, за що був заарештований на 15 діб.

28 січня 1990 року, після Служби Божої перед закритим тоді катедральним собором Святого Воскресіння, голова облвиконкому урочисто передав ключі від храму єпископам УГКЦ. 20 лютого того ж року Грамотою владики Софрона (Дмитерка) о. Микола був призначений парохом цього храму і деканом Івано-Франківського деканату, а також директором благодійної організації «Карітас». Для поглиблення теологічних знань упродовж 1991-1995 років о. Микола навчався в Теологічно-катехитичному духовному інституті.

За ревне служіння нагороджений нагрудним хрестом з прикрасами, митрою, грамотою і медаллю Вселенського Архидієрея Івана Павла II «Почесний Хрест за Церкву та Вселенського Архидієрея», іншими почесними грамотами та відзнаками.

2 червня 2005 року номінований єпархом Коломийсько-Чернівецьким УГКЦ. Єпископська хіротонія владики Миколи відбулася 12 липня 2005 року, на празник Святих Первоверховних апостолів Петра і Павла, у катедральному соборі Святого Воскресіння м. Івано-Франківська. Уведення на престол Коломийсько-Чернівецької єпархії відбулося 13 липня 2005 року, на свято Собору святих апостолів.

Адміністратором Коломийсько-Чернівецької єпархії призначено владу Василя (Івасюка)

По закінченні похоронних відправ над тілом усопшого владики Миколи (Сімкайла), у нижньому храмі катедрального собору Преображення Христового було зачитано Грамоту Предстоятеля УГКЦ, згідно з якою, адміністратором Коломийсько-Чернівецької єпархії іменовано владу Василя (Івасюка), екзарха Одесько-Кримського. Владика Василь склав у храмі перед Главою УГКЦ визнання віри і прийняв нові обов'язки. Блаженніший Святослав нагадав, що від цього вечора (25 травня 2013 року) у Божественній Літургії слід поминати владу Василя як Правлячого архиєрея в усіх храмах Коломийсько-Чернівецької єпархії.

День матері у с. Малечковичі

У неділю мироносиць діти та молодь парафії Введення в храм Пресвятої Богородиці, що в с. Малечковичі Сокільницького протопресвітерату, склали свої сердечні вітання матерям, дякуючи за мамину любов – щирі і ніжні, за турботу і материнську молитву.

На завершення театрального дійства, яке презентували діти, катехит парафії с. Віра Мельник, ЗСШ, закликала всіх молитися за матерів, вшанувати їх щоденно молитвами та добрими вчинками.

«Благословенна будь матусю! Довгих і щасли-

МОЩІ БЛАЖЕННОЇ ЙОСАФАТИ ГОРДАШЕВСЬКОЇ В ІТАЛІЇ

26 травня українські іммігранти в Італії здійснили спільне паломництво до відновленого собору св. Софії в Римі. Захід відбувся з нагоди святкування Дня матері, яке вже 13 років поспіль організовує УГКЦ в Італії. Особливістю цього річного паломництва було виставлення мощей української блаженної Йосафати Гордашевської.

У СТРИЮ ГОВОРИЛИ ПРО РОБОТУ З ЛЮДЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ ВАДИ СЛУХУ

23 травня в єпархіальному управлінні Стрийської єпархії УГКЦ відбувся освітній семінар Центру душпастирства осіб з вадами слуху «Надія» УГКЦ, метою якого було представити напрацювання в цій сфері та спільно визначити шляхи і способи роботи з такими людьми.

У СТРИЮ ПОМИНАЛИ о. ОСТАПА НИЖАНКІВСЬКОГО

22 травня на цвинтарі м. Стрия священники Стрийської єпархії відслужили панахиду з нагоди 94-ї річниці від дня смерті о. Остапа Нижанківського – священика УГКЦ, талановитого композитора, хорового диригента, громадського діяча, збирача і гармонізатора українських народних пісень.

УКРАЇНСЬКИЙ ЄПІСКОП БУВ УЧАСНИКОМ ЄПІСКОПСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ІТАЛІЇ

20-23 травня у синодальному залі Ватикану тривала 65-та Генеральна асамблея Єпископської конференції Італії. У ній на запрошення італійського єпископату взяв участь делегат від Глави та Синоду УГКЦ – Апостольський візитатор для українців греко-католиків в Італії та Іспанії владика Діонісій (Пляхович).

БОРИСЛАВ

ЯК МІЖНАРОДНИЙ ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР

16 травня відбулося чергове засідання робочої групи з питань розроблення Стратегії розвитку Борислава як міжнародного паломницького центру. Варто зазначити, що в часі відвідин Борислава Блаженніший Святослав (Шевчук), Глава УГКЦ, благословив розвиток у Бориславі Паломницького центру Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці святою Анною.

ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ ВУЛИЦЬ У ЛУЦЬКУ

1 червня вулицю Уляни Громової в Луцьку перейменували на вулицю Йосафата (Кунцевича), а вулицю Орджонікідзе – на вулицю Митрополита Андрея (Шептицького).

ОСВЯЧЕНО МОНАСТІРСЬКИЙ ХРАМ

2 червня відбулося освячення монастирського храму свв. Кирила і Методія в Івано-Франківську (Крихівцях), яким опікуються священники Згромадження Воплоченого Слова. Освятив будівлю храму владика Володимир (Війтишин), Архієпископ і Митрополит Івано-Франківський.

«КАРИТАС-КИЇВ» НА ФУТБОЛЬНОМУ ТУРНІРІ ЗАВОЮВАВ БРОНЗУ

20 травня на київському стадіоні ім. Баннікова відбувся другий юнацький турнір на Кубок ЮНІСЕФ, у якому взяли участь загалом 11 команд і близько сотні гравців. За перемогу у розігріш трофею змагались юнаки й дівчата з Миколаєва, Херсона, Харкова, Закарпаття, а також представники Бродів, Коломиї, Одеси та Києва. Футбольна команда БФ «Карітас-Київ» здобула третє місце.

Для поширення Божого слова Церква застосовує різні методи: катехизацію, реколекції, місії тощо. Переважно ініціаторами проведення таких заходів є священники.

З наміром презентувати довго-

«СЬОГОДНІ ЛЮДИ ХОЧУТЬ АВТЕНТИКИ»

- Владика Йосиф (Мілян)

очікуваний навчальний конспект- підручник з місіології, автором якого є ректор Дрогобицької духовної семінарії о. Мирон Бендик, владика Йосиф (Мілян). Тут його вітали Високопреосвященний архієпископ і митрополит Василій (Семенюк) та усі брати-семінаристи.

В часі презентації владика Йосиф поділився досвідом своєї місійної діяльності в різних регі-

онах України та за кордоном. На думку владика, основною потребою для успішної місійності нашої Церкви є бажання священнослужителів посвятити себе такому роду діяльності на місійних теренах та віддано виконувати свої священні обов'язки: «Свідчення святості життя кожного священика є основним інструментом успішної евангелізаційної та катехитичної діяльності. Сьогодні люди хочуть автентики. У духовному житті це правило діє також».

Урочисто вшанували Анну Ярославну, королеву Франції

Тиждень по Великодню до королівського містечка Санліс (Франція) з'їхали українці з Парижа та околиць, щоб відзначити пам'ять Анни Ярославни – доньки Ярослава Мудрого, королеви Франції. Варто

зазначити, що у цьому містечку розташований монастир, заснований Анною, а її ім'я носить місцева школа. На знак дружби у 2005 році українська держава подарувала містечкові пам'ятник королеви.

Організаторами вже традиційного святкування стали єпархія святого Володимира Великого в Парижі, Репрезентативний комітет української громади Франції та Комітет міст-побратимів Санліс-Київ-Печерськ.

Святкування розпочалися покладенням квітів до пам'ятника Анні Ярославні та меморіальної дошки пам'яті жертв Голодомору. Тут відбулася Божественна Літургія за участю місцевого владика Бориса

(Гудзяка) та владика Гліба (Лончини), єпарха Лондонського, і численним клиру. Також відбувся конкурс для дітей і святковий пасхальний кошик.

У своєму зверненні до присутніх владика Борис (Гудзяк), єпарх Паризький, зокрема, зазначив, що «перша українська емігрантка до Парижа і Франції – Анна – віддзеркалювала могутність української державності, її всеєвропейське значення».

Цей статус, за словами колишнього ректора УКУ, пов'язаний не лише з політичною величчю та військовою потугою, а також з глибокими духовними і культурними цінностями. «Анна Ярославна була добре освіченою, знала різні мови, її підпис є одним із найстаріших пам'яток кириличної писемності. Вона привезла до Франції славнозвісне Реймське Євангеліє, на якому багато поколінь французьких королів приймали присягу, – додав владика.

Учась у святкуваннях взяли також представники мерії Санліс, представники українських організацій у Франції, а також гості з України.

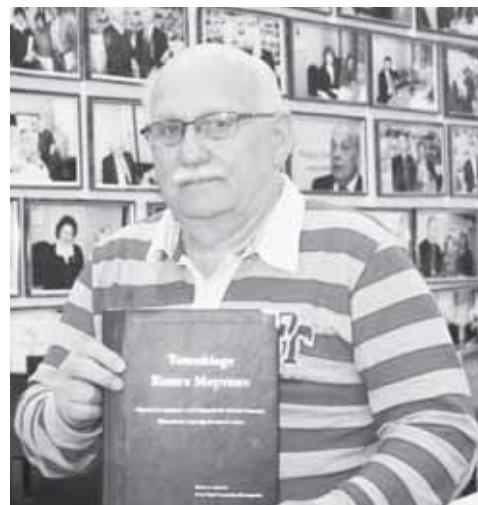
«Книга мертвих» – для живих

про жертв війни. Бажанням п. Шаде є не тільки ідентифікувати та вшанувати загиблих, а й допомогти нащадкам зрозуміти історію та причини війни. Тому він створив на цвинтарі Брауншвайга «Каплицю миру», де організовує для школярів семінари з питань історії та виставки на тему Дру-

У Києві відбулася зустріч секретаря Синоду єпископів УГКЦ владика Богдана (Дзюраха) з директором школи із Брауншвайга (Нижня Саксонія, Німеччина) миротворцем Ульріхом Шаде. Пан Шаде відвідав Україну з нагоди презентації в Києві своєї праці – «Книги мертвих». Ця книжка вже відома в Польщі та Ізраїлі. У «Книзі мертвих» він разом

з однодумцями зібрав інформацію про близько 4800 загиблих та поданих протягом 1939-1945 років на цвинтарі Брауншвайга. Серед них – близько 1000 українців. Як зазначив митрополит, він був вражений великою кількістю безіменних поховань, а тому вирішив повернути померлим їхні імена, а живим – пам'ять

гої світової війни. Також на цвинтарі знаходяться три пам'ятники – український, польський та радянський. Біля них український греко-католицький священник щовесни, а польський священник – щоосені, служать панахиду за загиблими.

На завершення зустрічі владика Богдан подякував пану Шаде за його внесок у процес примирення народів, а о. Роман Максимців, який супроводжував німецького гостя, зазначив, що УГКЦ за кордоном при кожній нагоді вшановує відомі поховання загиблих українців.

Владика Ющак освятив новий цвинтар

Наприкінці травня владика Володимир Ющак, єпарх Вроцлавсько-Гданський, очолив екуменічну церемонію з нагоди освячення нового муніципального кладовища, яке споруджене поблизу м. Легніца, на заході Польщі. Крім владика Ющак, у богослужінні взяв участь канцлер курії

РКЦ в Легніці о. Юзеф Лісовскі. Він прибув на освячення в імені свого єпископа, який не зміг прийти через хворобу. Також до молитви долучилися лютеранський єпископ Річард Богуш та православний священник з Легніці о. Любомир Ворхач. Вони, зокрема, освятили хрест, що зна-

ходиться поруч з цвинтарною каплицею. У церемонії освячення, крім президента міста, взяли участь численні представники місцевої влади, духовенство різних конфесій, місцеві парафіяни та жителі довоклицьких сіл. Разом із владикою Володимиром молилися греко-католицькі священники декан о. Богдан Огородник, місцевий парох о. Мирослав Драпала і канцлер о. Павло Добрянський. Варто зазначити, що площа нового цвинтаря становить 11 гектарів. Його буде поділено на 32 квартали, де може бути розміщено до 15.000 могил. Тут також знаходяться похоронне бюро, адміністративні будівлі і крематорій.

На Донеччині водили гаївки

Напередодні свята Дня Матері в греко-католицькому храмі Преображення Господнього в смт Нодонецьке, що на Донеччині, місцеві парафіяни відбули цикл катехитичних зустрічей із с. Єронімою Вовчак, служебницею Непорочної Діви Марії. Монахиня прибула сюди на запрошення пароха о. Володимира Кузика.

Сестра Єроніма

провела зустрічі з дітьми, молоддю, старшими, з членами спільноти «Матері в молитві», яка діє при парафії. На кожній катехизації отець і сестра сталися наголосити на особистій відповідальності щодо свого життя у Христі, заохочували до активної і повної участі в Божественній Літургії, Святых Тайнах і житті парафії, особливо застерігаючи

при цьому стосовно сучасної руйнівної ідеології – постави байдужості, яка так поширена навіть у релігійному середовищі.

Оскільки ці заходи відбувалися у ве-

зможу людям доторкнутися до своєї культури, пригадати давні українські традиції.

А в неділю діти, підготовані катехиткою Тетяною Крамарчук, привітали матерів, завіривши їм свою любов, повагу і молитву, що символічно підкресливали подаровані матерям троянди.

На прощання парафіяни разом зі священником подякували сестрі за спільно проведений час і висловили сподівання на подальші зустрічі.

Святкування розпочали з чудотворного місця

У неділю жінок-мироносиць село Грушів, що на Дрогобиччині, вітало численних гостей, які прибули сюди з нагоди загальноєпархіальної прощі Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Архиєрейську Божественну Літургію з цієї нагоди очолив владика Степан (Меньок), єкзарх Донецько-Харківський.

Звертаючись до прочан із пастирським словом, владика

Степан поділився своїми спогадами про відвідини цього села ще у 1987 році, коли Церква перебувала в підпіллі. За словами єпископа, тоді люди, які прибували на молитву до чудотворного місця, поверталися до своїх домівок духовно оновленими. Саме це, на думку єпископа, є ознакою чудотворності даного місця, коли вірні, прийшовши віддати славу Богові, приступа-

ють до Святых Тайн Сповіді та Євхаристії.

– Всі ми, що покликані до життя земного, покликані до життя вічного, – наголосив єпископ, зазначаючи, що часто людина має спокусу у вихорі життя забувати про це.

– Ми, українці, – глибоко віруючий народ, – і слава Богу! Дав би Бог, щоб цей дар віри нас ніколи не опускав, – таким побажаннями завершив свою проповідь владика Степан.

Після завершення Літургії протосинкел Самбірсько-Дрогобицької єпархії о. Григорій Комар від імені владика Ярослава, єпископа Самбірсько-Дрогобицького, подякував владичі Степану за спільну молитву разом з духовенством та вірними єпархії у цьому відпустовому місці. Цією прощеною, як наголосив протосинкел, у Самбірсько-Дрогобицькій єпархії розпочинаються святкування 1025-ліття Хрищення Русі-України, Року віри, а також 20-ліття від часу заснування єпархії.

ОБГОВОРЕНО МОДЕЛЬ СПІВПРАЦІ ШКОЛИ І ЦЕРКВИ

21 травня Івано-Франківська архієпархія спільно з Галицькою районною державною адміністрацією та районним методичним центром провели на базі Крилоської середньої школи районний семінар для заступників директорів з навчально-виховної роботи. Під час заходу протосинкел архієпархії митр. прот. Олег Каськів представив плани реалізації Стратегії розвитку УГКЦ до 2020 року та ролі в цьому процесі педагогічних працівників і школи загалом.

ПРОЩА ДО ЗАРВАНИЦІ

19 травня духовенство та вірні Івано-Франківської архієпархії взяли участь у прощі до Марійського відпустового центру «Зарваниця». Божественну Літургію очолив митрофорний протоієрей Олег Каськів, протосинкел Івано-Франківської архієпархії. Богослуження прикрасив своїм співом семінарийний хор «Благовіст», – повідомляє прес-секретар Івано-Франківської архієпархії о. Юрій Трухан.

ПРОЩА ДО СОБОРУ ВИШГОРОДСЬКОЇ БОГОРОДИЦІ

У щорічній дводенній прощі до собору Вишгородської Богородиці Української Греко-Католицької Церкви у Вишгороді (Київщина), яка відбулася 18-19 травня, взяло участь близько 400 людей, – повідомляє адміністратор храму о. Тарас Валах.

НА ЛІТУРГІЇ МОЛИЛАСЯ РІЗНИМИ МОВАМИ

19 травня, у неділю П'ятдесятниці за григоріанським календарем, українська парафіяльна громада Ірландії взяла участь у Божественній Літургії в церкві Богородиці-Розрадниці в місті Дубліні. На святі, окрім України, були представлені 12 інших країн світу. Святу месу того дня служили різними мовами, зокрема, й українською. Прикрасив богослужіння в Дубліні своїм величним молитовним співом «Апелуя», «Свят, свят, свят...» та піснею під час Причастя парафіяльний крилос громади УГКЦ.

УКРАЇНСЬКІ ПАРАФІЇ НА СВЯТІ НАРОДІВ У РИМІ

Вже 22-й раз у Римі відбулося Свято народів під гаслом «Зустріч, яка змінює». Україну на цьому заході представляли парафіяни української парафії свв. Сергія і Ваха у співпраці з Релігійним товариством «Свята Софія» у Римі.

ПІШКИ ДО ГОШЕВА

19 травня відбулася XXI-а молодіжна піша проща до Гошівської чудотворної ікони Матері Божої, яка була присвячена Року віри та 1025-літтю Хрищення Русі-України. Паломництво розпочалося в катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці м. Стрия урочистим молебнем до Богородиці, який у співслужінні з єпархіальним духовенством очолив протосинкел Стрийської єпархії о. Богдан Манишин.

У ТРУСКАВЦІ ГОВОРИЛИ ПРО СВЯЩЕНИЧЕ ВИХОВАННЯ

Цього року щорічна зустріч Патріаршої комісії священничого виховання УГКЦ відбулася 15-17 травня в місті Трускавці у приміщенні Управління Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ. Робочі зустрічі очолив владика Кен (Новаківський) – єпарх Нью-Вестмінстерський УГКЦ, голова вищезгаданої Комісії.

МОЦІ ВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА У ДРОГОБИЦЬКІЙ СЕМІНАРІЇ

13-14 травня в семінарийному храмі Дрогобицької духовної семінарії семінаристи мали нагоду молитися перед мощами святих верховних апостолів Петра і Павла. Частинки мощей із Рима були доставлені за сприяння п. Петра Токача. Урочисто виставив їх на тетрапод під величальні співи отець-ректор Мирон Бендик, виголосивши по цьому повчальне слово для семінаристів. Уночі браття мали змогу взяти участь у чуваннях біля мощей святих апостолів.

Мандруючи Інтернетом

ЗА РІК КІЛЬКІСТЬ КАТОЛІКІВ В СВІТІ ЗБІЛЬШИЛАСЯ НА 1,5%

Кількість католиків у світі за 2011 рік збільшилася на півтора відсотка і склала 1,214 мільярда осіб – такі дані, опубліковані у статистичному довідковому щорічнику Католицької Церкви «Anuario Pontificio 2013», який був представлений Папі Римському Франциску у Ватикані 13 травня.

Згідно з «Anuario Pontificio», найбільше католиків проживає в Південній та Північній Америці (48,8% від їх загальної кількості у світі), на другому місці – Європа (23,5%), на третьому – Африка (16%). 10,9% католиків проживає в Азії та 0,8% – в Океанії. Найінтенсивніше число католиків зросло в 2011 році в Африці (4,3% в рік) та Азії (2%). В Європі та Америці ці показники нижчі – тут кількість католиків збільшилася лише на 0,3%.

Кількість священників та ченців упродовж останніх 10 років стабільно збільшувалася, і на кінець 2011 року їх налічувалося 413.418 осіб. Проте це зростання відбувалося за рахунок Африки (39,5%) та Азії (на 32%). У Європі ж за останні 10 років священників стало на 9% менше.

У ШВЕЦІЇ ЗРОСТАЄ КІЛЬКІСТЬ КАТОЛІКІВ

У Швеції продовжує збільшуватися кількість католиків. Відбувається це завдяки імміграції з традиційно католицьких країн, заторкнутих економічними та політичними проблемами.

За словами католицького єпископа Стокгольма Андерса Абореліуса, бурхливий приріст пастви стає, можна сказати, «викликом» для католицької громади Швеції.

За офіційними даними, в Швеції проживає 104 тисячі католиків, що складає 1,5% її населення. У країні існує всього одна католицька єпархія – Стокгольмська. Абсолютна ж більшість віруючих шведів належить до Лютеранської церкви.

26 квітня, в бесіді з представниками німецького фонду св. Боніфація, що підтримує католицькі громади в діаспорі, єпископ Абореліус змалював проблеми, які виникають через зміну конфесійної ситуації в країні.

За матеріалами Седмица.Ru

СУМНА СТАТИСТИКА

Ватиканська служба інформації опублікувала дані про загиблих у 2012 році місіонерів. Всього, згідно з даними «Fides», було вбито 12 представників Католицької Церкви: десять священників, одну монахиню та одну мирянку.

Шестеро з них (всі – священники) загинули в Америці – у Бразилії, Мексиці, Колумбії, Гватемалі (американський континент уже четвертий рік поспіль займає перше місце за кількістю вбитих священнослужителів). Троє священників і черниця померли насильницькою смертю в Африці – в Конго, Мозамбіку, Танзанії та на Мадагаскарі. В Азії – на Філіппінах і в Лівані – вбито одного священника і мирянку.

Більшість жертв загинули під час розбійних нападів: тіла деяких із них були знайдені у власних будинках зі слідами насильства й тортур; інші загинули під час пограбування на вулицях. Так, черниця Ліліана Мапалаї померла від ножового поранення під час нападу на касу в гімназії, що належала її конгрегації в Конго, а священник Доніс Баррера загинув під час аварії, намагаючися врегулювати спір, що виник внаслідок ДТП.

Всього в період з 1980-го по 2011 рік були вбиті 1000 служителів Католицької Церкви. Зокрема, протягом 1980-1989 рр. загинули 115 осіб, у 1990-2000 рр. – 604 (з них під час геноциду в Руанді в 1994 році – щонайменше 248 служителів Церкви), з 2001-го по 2011 рік – 281. З них – 16 єпископів, 477 священників, 4 дякони, 209 мирян та мирянок і 65 семінаристів.

В Авіньйоні (Франція) з ініціативи молодіжної асоціації католиків-мирян відбувся марш проти християнофобії. Причиною проведення демонстрації стали численні антихристиянські й антицерковні акції у Франції останніх років: перформенс

У Шотландії лікарі можуть відмовлятися від проведення абортів

Згідно з рішенням Едінбурзького суду (Шотландія), акушерки Мері Дуган та Консепта Вуд, які працюють в пологовому відділенні лікарні в місті Глазго, мають право відмовитися від участі в будь-яких процедурах, пов'язаних з абортотом. Обидві акушерки – практикуючі католички, а тому неодноразово зверталися до суду, добиваючись, аби керівництво лікарні визнало за ними право не чинити дій, які протирічать їхнім релігійним переконанням. Свій перший процес вони програли, але в підсумку свого таки добились. Нове судове рішення поширюється не лише безпосередньо на процедуру абортоту, але й на будь-які інші дії (у тому числі й консультації), пов'язані з припиненням вагітності.

Надалі цей прецедент може торкнутися всіх працівників медустанов, чий релігійні переконання не дозволяють їм здійснювати абортоту.

Архієпископ міста Глазго Філіп Тарталья привітав акушерок з перемогою і підкреслив, що пошана до свободи совісті медичних працівників – це ознака цивілізованого суспільства.

Рішення суду викликало жваві дискусії в медичному співтоваристві Великобританії – до якої міри свобода совісті і віросповідання медичного працівника може впливати на виконання його професійних обов'язків. За словами голови Головної медичної ради Великобританії Найєла Діксона, «лікарі повинні мати можливість обговорювати подібні питання зі своїми працедавцями та клієнтами, аби запобігти виникненню проблем у майбутньому».

Католікос-патріарх Ілія II закликав владу Грузії заборонити абортоту

У пасхальному епістолі Ілії II, зачитаному під час урочистої

Служби Божої представником Грузинської Патріархії, сказано, що «аборт є вбивством безневинного немовляти, а лікар є співучасником цього злочину».

У тексті Пасхального послання Патріарха Грузинського, зокрема, говориться: «Найбільшим злочином, який здійснюється майже в кожній сім'ї, є вбивство дитини, яку витягують з материнського лона, – аборт. Як відомо, згідно з офіційною статистикою, в Грузії щорічно здійснюється 36.000 абортотів (насправді ж абортотів набагато більше). А кількість мертворождалих

дітей сягає 1400. Сьогодні, коли демографічна ситуація в країні настільки важка, вважаю, що держава повинна ухвалити відповідний закон про заборону абортотів (зрозуміло, що мають бути взяті до уваги виняткові випадки)».

Враховуючи величезний авторитет католикоса-патріарха Ілії II, не виключено, що серед політиків та громадськості справді почнеться кампанія за прийняття парламентом закону про заборону абортотів.

Благовест-инфо

У Індії відкриється перший єзуїтський університет

Наступного року в Індії відкриє двері для студентів перший єзуїтський університет: нещодавно Законодавчі збори Індії схвалили проект будівництва, запропонований чотири роки тому. Навчальний комплекс, названий на честь св. Франциска Ксаверія, міститиметься в штаті Оріса на сході країни, де «Товариство Ісуса» вже успішно керує «Інститутом менеджменту Ксаверія» у місті Бхубанешвара.

«Університетське містечко

має бути готове до грудня цього року і введено в експлуатацію в липні 2014 року. Тоді ми сподіваємося прийняти студентів на перший курс факультету сільського господарства», – повідомив місцевій газеті «Business Standard» директор «Інституту менеджменту Ксаверія» та один з ініціаторів проекту о. Пауль Фернандес.

Орієнтовна вартість першого етапу проекту складає 400 млн. рупій. Згодом, наскільки дозволить об'єм фінансуван-

ня, університет розширюватиметься за рахунок відкриття нових факультетів.

За матеріалами «Радіо Ватикану»

Несправедливість по-чеськи

У 1948 році комуністичний режим, який захопив владу в колишній Чехословаччині, експропріював церковне майно, а діяльність самої Церкви була взята під суворий державний контроль. Після Оксамитової революції 1989 року під керівництвом Вацлава Гавела частина храмів та монастирів була повернута, однак священнослужителі наполягали, щоб їм віддали і всі інші активи.

У листопаді 2012 року парламент Чехії схвалив законопроект, що передбачає повернення конфіскованої під час кому-

ністичного режиму церковної власності, загальна сума якої сягає понад 3 мільярди доларів. Чеські релігійні організації протягом 30 років повинні отримати близько 59 мільярдів чеських крон (близько 3,1 мільярда доларів). Приблизно 56% власності має бути повернуто у вигляді земельних ділянок, лісових угідь та нерухомості.

Але деякі чеські політики через суд хочуть не дозволити повернути Церкві її майно, відібране комуністами. Так, суд отримав вже три пропозиції на скасування закону про церковну реституцію.

Але суд буде детально розбирати лише пропозицію, яка надійшла від групи сенаторів. Під час публічного слухання судді вислухають думки учасників у даній справі. Часто в той же день суд виносить рішення, проте може і перенести слухання.

«Тамплієри» Болгарії шукають прихильності Церкви

У середині травня відбулася міжнародна зустріч «тамплієрів», під час якої глава болгарських «тамплієрів» і верховний масон Румен Ралчев висловив сподівання, що при новому болгарському патріархові Неофіті, якого нещодавно було обрано на цю посаду, ставлення Болгарської Православної Церкви до ордену покращиться. Щодо ідеології очолюваної ним організації, то Ралчев повідомив, що орден не є масонською ложею, а його членами можуть бути і масони,

і члени інших подібних організацій; при цьому орден «не конкурує з Церквою». «Тамплієри» Болгарії вважають себе «християнськими лицарями» й активно ви-

користують релігійну символіку і навіть мають намір спорудити болгарський православний храм на березі Йордану. Болгарська Православна Церква поки

що не сформулювала офіційної позиції щодо існування та діяльності масонських і «тамплієрських» організацій, але розіслала послання із заборонаю своїм священнослужителям у церковних вбраннях брати участь у церемоніях подібних організацій. Тим не менш, традиційна позиція Православної Церкви така: християни не можуть бути членами масонських і квазі-масонських спілтовариств, навіть якщо вони афішують себе як «православні».

Професор біблеїстики зі США Хел Таусіґ заявив про необхідність розширити рамки сучасного загальнохристиянського канону книг Святого Письма Нового Завіту. Про це вчений написав у своїй книзі «Новий Новий Завіт».

У свою версію Нового Завіту він пропонує включити ще 10 текстів Євангелій, послань і молитов, які циркулювали в ранньохристиянських громадах приблизно в II-IV століттях і ніколи не входили до числа канонічних. Свій вибір Таусіґ зупинив на творах, на авторитетність і значимість яких особисто вказали йому в приватних бесідах

Новий Завіт пропонують ревізувати

та листуванні близько 20 церковних лідерів різних конфесій США. Проте вирішальними під час комплектування «нового канону» стали власні багатолітні дослідження вченого. Будучи професором Об'єднаної богословської семінарії в Нью-Йорку та Коледжу юдеїв-реконструктивіоністів у м. Уінкоут (штат Пенсильванія), з 1970-х років Таусіґ спеціалізується на вивченні коптських ранньохристиянських рукописів з Наг-Хаммаді.

Основу такого ліберального ставлення дослідника до канону слід бачити в його поглядах на Біблію не як на історичне оповідання, а як на художній текст. «Біблейські автори не описували буквально те, що сталося, а прагнули передати своїм читачам сенс того, що сталося», – вважає Таусіґ.

Будучи методистським пастором, учений вважає своїм пастирським завданням за допомогою «провокаційної пропозиції» спону-

кати інших священнослужителів, біблеїстів і простих віруючих до пошуку нових шляхів осмислення своєї віри і вирішення сучасних проблем, з якими стикається Церква і людство.

Пропозиція Таусіґа не є оригінальною, оскільки в історії християнства аж до XIX століття неодноразово робилися спроби переглянути склад канону книг Нового Завіту. Перша відома спроба такої ревізії пов'язана з іменем еретика Маркіона (II ст.), який пропонував визнати священними лише Євангеліє від Луки і десять послань апостола Павла. Правда, більшість «редакторів» прагнули скоротити кількість книг. Втім, було достатньо випадків, коли у ще не устійнених помісних церковних списках священних книг виявлялися тексти, пізніше вилучені з канону (наприклад, в т.зв. Каноні Мураторі – «Апокаліпсис» Петра). «Радонеж»

Вклонятися мощам святого отця Піо можна буде постійно

Тепер останки ухвалені на прохан- отця Піо будуть по- ня людей, які дуже стійно виставлені в шанують отця Піо і італійському місті постійно приїжджа- Сан-Джованні- ють з паломництвом Ротондо. Мощам до цього невеликого святого стигматика міста на півдні Іта- можна буде вклоня- лії», – каже сотруд- тися в новій базиліці, ник місцевого храму яка була передана отців-капуцинів. Остаточний дозвіл для цієї мети ще в на постійне вистав- квітні 2010 року. «По- ляння мощей свя-

того необхідно ще отримати з Ватикану. Ченці сподіваються, що це станеться до 16 червня. Також заплановані святкування на честь святого стигматика з нагоди десятиліття його канонізації.

За матеріалами польської секції «Радіо Ватикану»

Мандруючи Інтернетом

30% МЕШКАНЦІВ ІТАЛІЇ ВІДВІДУЮТЬ ХРАМ ЩОНАЙМЕНШЕ РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

Близько 30% італійців у віці від 18 до 74 років відвідують храм не рідше раз на тиждень, причому цей показник залишається стабільним протягом останніх 40 років. Про це, з посиланням на проведене нещодавно репрезентативне дослідження, повідомило Радіо Ватикану. За словами соціологів, отримані дані спростовують поширювану ЗМІ інформацію про те, що італійські храми нібито порожніють. Під час дослідження 78% опитаних заявили про свою приналежність до Католицької Церкви, атеїстами себе назвали 5%.

Заклопотаність у католицької ієрархії можуть викликати не кількісні, а якісні результати дослідження, пов'язані з розумінням католицького віровчення. Зокрема, тільки 56% опитаних італійців вірять у Бога як Вищу Істоту і Творця, інші мають інше уявлення про Бога або вагаються з відповіддю на це питання.

Соціологи називають процес секуляризації в Італії «стриманим»: за рівнем секуляризації вони ставлять Італію на 39 місце з 48 європейських країн. У лідерах рейтингу секуляризації – східні землі Німеччини, Чехія, Швеція, Естонія та Франція, а найменший її рівень зафіксований на Мальті, Кіпрі, в Туреччині, Грузії та Польщі.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ІМАМ ЗАКЛИКАВ НАДЯГТИ НА ХРИСТІЯНОК ХІДЖАБИ

Ісламський богослов Хішам аль-Ашрі виступив на єгипетському телебаченні із закликом вдягнути на жінок-християнок хіджаби і створити в країні релігійну поліцію, повідомляє агентство «Reuters». – Мене якось запитали: якби я прийшов до влади, то чи дозволив би я християнським жінкам ходити без хіджабу? І я відповів: якщо вони хочуть, щоб їх згвалтували на вулиці, то нехай ходять і без нього, – заявив Хішам Ель-Ашрі у своєму виступі на єгипетському телеканалі «Аль-Нахар». Проповідник також сказав, що «для того, аби Єгипет став повністю ісламською державою, необхідно заборонити алкоголь, а всі жінки повинні носити мусульманські хустки».

В умовах економічного спаду та зростання цін на продовольство помірні мусульмани, християни та інші члени єгипетського суспільства стурбовані тим, що їхня знову набута політична свобода може бути використана радикальними ісламістами, які прагнуть нав'язати свої погляди усім громадянам Єгипту.

СВЯЩЕНИК РПЦ ЗАПРОПОНУВАВ ВВЕСТИ ПОДАТОК НА МАЛОДІТНІСТЬ

Для бездітних і навіть не багатодітних сімей у Російській Федерації слід ввести податок для підтримки тих, хто усиновляє сиріт, – про таке нещодавно заявив керівник Синодального відділу із взаємодії зі Збройними силами та правоохоронними органами протоієрей Дімітрій Смірнов, передає УНН з посиланням на російські ЗМІ.

– Я запропонував податок на бездітність або малодітність. Якщо ти не хочеш піти на подвиг народження дітей або не можеш, то прийми участь у цьому грошима, невеликим податком, – заявив служитель РПЦ, який уже протягом тривалого часу опікується трьома дитячими будинками у Росії. Він наголосив, що в Америці всиновлюють дітей завдяки тому, що «держава відразу дає достатньо грошей, аби не тільки їх годувати, але й самому жити безбідно».

Від першої особи...

(Закінчення, початок на 1 стор.)

«Я МАЮ УСІ ПРАВА БУТИ ПАТРІАРХОМ»

Ставши звільненим із сибірської каторги, тодішній митрополит Йосиф (Сліпий) невдовзі підняв питання щодо патріархату для нашої Церкви. Юридично це питання не вирішене до сьогодні, хоча фактично патріархальний устрій ми вже маємо. Не секрет, що ця позиція багато кого турбує, адже із проголошенням Патріархату Української Греко-Католицької Церкви стануться дуже важливі (навіть і геополітичні) зміни. Хтось би цього дуже не хотів, але ж на все – Божа воля. І Блаженніший Святослав це чудово розуміє:

– Для нас патріархат не є якоюсь зовнішньою церковною прикрасою. Це для нас *modus vivendi* – спосіб існування Східної Церкви, що розвивається. В рамках традиції Східних Церков, кожна Церква *sui iuris* прагне до форми існування як патріархальна Церква.

Історія і воскресіння нашої Церкви є історією прагнення до форми життя патріархальної Церкви. Як Глава УГКЦ, відповідно до канонічного права, я маю усі права бути патріархом. Та наразі не маю лише цього титулу.

Я є очільником Української Греко-Католицької Церкви не лише в Україні, але й у всьому світі. Життя наших митрополіт за кордоном і у нас, в Україні, регулюється відповідно до принципів життя патріархальної Церкви. А існують патріархальні Церкви, які не мають настільки розбудованої структури, як ми.

Цей титул є також важливий для міжнародного визнання гідності нашої Церкви – не лише для нас самих, але і для розвитку наших відносин в рамках Вселенської Церкви.

«НЕ МАЄМО ДЛЯ ВСІХ МІСЦЯ...»

«Кадри вирішують все» – цю фразу приписують одному одіозному деспотичному радянському тиранові, від правління котрого ще й сьогодні не може до кінця оправитися як наша Греко-Католицька Церква, так, на загал, і вся Україна. Безперечно, кадри вирішують багато, але – не все. Адже віруюча людина розуміє, що «є один Господь Бог, який усе створив і всім управляє». Не розуміючи цього, радянська атеїстична машина намагалася винищити кадри нашої Церкви: єпископів, священників, монахів, монахинь, семінарстів. Однак Господь провів Церкву через глибоке підпілля і вивів її до нового життя, про тому зберігши і помноживши її кадри. Церква – живе і дивиться у майбутнє.

– Думаю, що час ейфорії і динамічного розвитку нашої Церкви ще не минув, – говорить Патріарх. І продовжує:

– Ми й надалі розвиваємось не тільки в Європі, але й в обох Америках, Австралії. Два роки тому я був єпископом в Аргентині і бачив, як там наша Церква зростає. Відродження Церкви, яке розпочалося в Україні, зараз огорнуло й усю нашу діаспору. Окрім цього, маємо й нову еміграцію в таких країнах, де нас перше не було, як наприклад – Італія, Іспанія, Португалія, Греція, Ізраїль.

Вірні, які там живуть, просять про душпастирську опіку, і ми відправляємо до них священників. Цей ентузіазм усе ще триває.

На запитання про священничі покликання Блаженніший Святослав, зокрема, відповів: – Дякувати Богу, маємо їх багато. Без урахування Закарпаття, на даний момент до священства готується 800 семінарстів у п'яти семінаріях. У порівнянні з 90-ми, коли ми переживали бум священничих покликань, кількість покликань зменшилася, а це означає, що ми повертаємося до нормального життя. На даний час наші церковні структури окріпли. Сьогодні ми діємо не тільки в західній частині України, але уже на усій її території. Три роки тому ми відкрили семінарію в Києві, зараз там навчається 24 семінаристи. Там у нас проблема – не маємо поки що місця, куди б можна було прийняти усіх бажаючих.

Щодо молоді, то Патріарх розуміє її прагнення і каже:

– В Україні, заторкнутій політичною та економічною кризою, молодь шукає в нашій Церкві точок орієнтації для свого життя, шукає для свого життя міцних підвалин. Ми стали важливим моральним авторитетом для молоді. Така ситуація є й в інших християнських Церквах, зібраних у Всеукраїнську Раду Церков та релігійних організацій. Ця рада репрезентує 75% населення України і вважається правдивим моральним авторитетом у суспільстві.

«ЦЕ І Є НОВА ЄВАНГЕЛІЗАЦІЯ»

Синод Єпископів УГКЦ, який відбувся у Бразилії 5-11 вересня минулого року, затвердив Стратегію розвитку УГКЦ на період до 2020 року. Попередній Синод, який проходив у 2010 році у Львові, створив відповідну робочу групу, яка мала сформулювати бачення розвитку УГКЦ за наступні десять років. До цієї групи ввійшли єпископи, які були уповноважені від імені всього Синоду представити таке бачення розвитку Церкви. Відтак була створена ще одна група, яка розробила відповідні механізми для досягнення цієї мети. Очевидно, ця тема є цікавою, якщо до Блаженнішого Святослава було скеровано питання, яке стосується цієї теми. Ось що він відповів:

– Над приготуванням цієї програми працювали єпископи впродовж останніх п'яти років. Я брав в цьому участь ще як єпископ у Буенос-Айресі. Синод Єпископів був

свідомий того, що колись наш «бум» закінчиться, і Церква змушена буде розвиватися вже в інших умовах. Ми затвердили стратегію на найближчі 10 років, намагаючись відповісти на питання: «Яку Церкву ми хочемо мати після цього часу?» Уніфікувати мрії наших єпископів з усього світу було нелегко. Після багатьох дискусій ми дійшли висновку, що хочемо, перш за все, живої парафії, оскільки саме вона є центром життя Церкви. Незважаючи на те, чи парафія знаходиться в Україні, чи в іншій країні, чи вона мала, чи велика, вона має бути живою спільнотою, в якій можна відчути присутність живого Христа. Саме тому свою стратегію ми назвали «Жива парафія, як місце зустрічі з живим Христом». Коли я представив нашу програму Папі Венедикту XVI, він сказав: «Власне, це і є нова євангелізація».

Нашу програму я також представив на останньому Синоді Єпископів у Римі. Я показав, що власне парафія є першим місцем нової євангелізації. Один з італійських єпископів звернув мені увагу, що парафія в Католицькій Церкві в багатьох випадках є гігантом, який спить і якого ми мусимо розбудити: лише тоді зможемо досягнути успіху в новій євангелізації.

ЧОМУ НЕ БУЛО СПІЛЬНОЇ ЗАЯВИ

На початку Великого посту єпископи УГКЦ оприлюднили своє Послання до вірних Греко-Католицької Церкви з нагоди річниці «Волинської трагедії». Метою цього Послання є примирення двох братніх народів – польського й українського – задля взаємного прощення в ім'я справедливості. Планувалося, що у підсумку буде підписано спільного листа у цій справі. Проте такого листа так і не було оприлюднено.

– Мені дуже шкода, що не дійшло до оголошення спільного листа, – говорить Блаженніший Святослав, відповідаючи на поставлене запитання, і пояснює, що торік восени єпископи Римо-Католицької і Греко-Католицької Церков прийняли рішення підготувати послання щодо трагедії на Волині. Спільний текст уклали ще на початку року, однак він потребував доопрацювання. Ми запропонували формулювання: «Ми прощаємо і просимо прощення». Однак архієпископ Мокшицький не погодився з цим і запропонував формулювання: «Перепрошуємо і просимо вибачення». Ре-

зультатом такого формулювання було би одностороннє вибачення від українців, незважаючи на те, що поляки також мають деякі провини щодо нас.

За словами Глави УГКЦ, на таке формулювання українська сторона ніколи не погодиться.

– До того ж, формулювання, що запропонували ми, не є нашого авторства, а тільки цитата з листа польських єпископів до німецького єпископату від 1965 року. І таке ж формулювання було підтверджено у спільному листі від Української Греко-Католицької Церкви та польської Римо-Католицької 2005 року. Запропонована архієпископом Мокшицьким зміна перевищує мою компетенцію. У лютому у нас була зустріч Синоду, де він виклав своє прохання, але воно не знайшло схвалення, – додав Блаженніший Святослав.

– Особисто я переконаний, що, як представники Церков, лише в цей спосіб ми можемо говорити про трагічні події, а історики повинні ретельно зайнятися деталями, серед яких – і підрахунок жертв із кожного боку. Це – завдання не єпископів, а істориків, – підкреслив першоієрарх УГКЦ.

«МИ ПРАГНЕМО ТРИМАТИ- СЯ СВОГО КОРИННЯ»

Сьогодні багато говориться про поєднання християнських Церков, про єкуменізм, про сопричастя. Однак, як говорить Бля, віз і нині там. Про це Блаженніший Святослав говорить наступне:

– Ми говорили про те, наскільки важливим для нашої Церкви є свідчення мучеників. Його винятковість полягає в тому, що це були мученики за єдність Церкви. Їх силою змушували розірвати єдність з Католицькою Церквою і стати православними. Вони пережили мучеництво за те, що були речниками єдності Церкви: вмирили і були засуджені до таборів. Зараз наша Церква є сіллю в очах усіх тих, хто не прагне автентичної єдності. Мій попередник кардинал Любомир Гузар говорив, що найбільшою перепоною для єдності Церкви є те, що не всі її прагнуть.

А не прагне до єдності, за словами Предстоятеля УГКЦ, Російська Православна Церква:

– Це тому, що вони підсвідомо заперечують єдність Церкви. Керівник Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського патріархату митрополит Волоколамський Іларіон заявив, що Православна Церква є дуже зацікавлена у

створені стратегічного союзу з Католицькою Церквою, щоби спільно свідчити в світі про традиційні моральні цінності.

Однак він не хоче єдності. За словами митрополита Іларіона, ми повинні одні одних толерувати, співпрацювати, але

не єднатись. Тому ми, греко-католики, мусимо добре застановитися: як виконати волю Ісуса Христа, щоб усі були одно. Греко-Католицька Церква прагне бути промотором автентичної єдності.

Глава УГКЦ пригадує свою нещодавно поїздку до столиці світового православ'я:

– Недавно я відвідав Стамбул, де зустрівся з Вселенським Константинопольським Патріархом Варфоломієм. Я був заскочений його відкритістю та прагненням до досягнення єдності між нашими Церквами. Він не сприймав нас, як уніатів, які перешкоджають православно-католицькому діалогу. Було видно велику заангажованість Патріарха і його Церкви у пошуку єдності. Жодним чином він не дав нам зрозуміти, що ми не маємо права на існування, як Католицька Церква східного обряду.

Щодо відносин з Українською Православною Церквою Московського патріархату, то тут, на думку Блаженнішого Святослава, можливі наступні кроки:

– Передовсім ми маємо щойно встановити взаємні стосунки – до цього часу стосунки в нас були лише на неофіційному рівні. Адже, як ми вважаємо, ми є спадкоємцями тої самої традиції Київської Церкви, народженої з Хрищення Русі, 1025-річчя якого ми цього року відзначаємо.

В теперішніх часах, якщо ми прагнемо триматися свого коріння й автентично свідчити про Христа, то мусимо прагнути до порозуміння і поєднання з православними. Для нас може бути прикладом історичний початок примирення, зініційований підписанням спільної заяви Єпископської конференції Польщі та Російської Православної Церкви в серпні минулого року. Про це я говорив уже багато разів, що ми, греко-католики, маємо рухатися у цьому ж напрямку.

Окрім цього, примирення між нашими Церквами допоможе в примиренні між українським та російським народами. Як це часто буває між сусідами, маємо багато взаємних історичних проблем,

але неможливо будувати майбуття без християнських способів спілкування. Не легко про це говорити в Україні, не всі мене розуміють.

Процес примирення також допоможе подолати українофобію в Росії і допоможе зупинити процес русифікації в Україні. Ми дуже сильно відчуваємо вплив російської культури в нашій країні. Здається, що навіть більший, ніж це було в часі існування Радянського Союзу. Тому таке примирення є неминуче, і мусимо стремити до нього. Як Католицька Церква, ми готові до цього й очікуємо цього ж самого зі сторони Російської Православної Церкви. Ми не є прив'язані до влади, ані до якогось геополітичного проєкту. В Україні ми є просто Христовою Церквою – і нічого більше. Це дає нам відчуття свободи в шуканні того, що є правдиво християнським.

Матеріал опрацював і підготував Іван ПЕТРУСЬКО

Ювілей Хрищення Русі: святкування чи політика?

(Закінчення, початок на 1 стор.)

А ще одна ревно прогресивна «християнка» взагалі погрожує зірвати візит Папи акціями протесту: «Якщо Папа Римський приїде без запрошення патріарха Кіріла, то він буде незваним гостем, проти візиту якого пройдуть мітинги». Уявімо собі цю красу: з одного боку співають акафісти, з іншого – махають червоними прапорами прогресивні соціалісти. Не думаю, що Папу це б налякало.

Та це – лише квіточки. Безперечно, що коли мова йде про святкування ювілею Християнства на наших землях, то в центрі уваги мають бути власне українські християни. Однак, аналізуючи міжцерковні стосунки, що стосуються цього святкування, можна зробити безпомилковий висновок – виняткову роль у ньому традиційно присвоює собі Москва. На початку травня московський патріарх Кіріл в інтерв'ю для телеканалів зробив несподівану заяву щодо святкування річниці Хрищення. Він заявив, що міжнародні урочистості з цієї нагоди відкриються в Москві 24 липня. За словами патріарха, ці урочистості приурочені до «Дня пам'яті святої благовірної княгині Ольги, бабки князя Володимира, – можна сказати, першої християнки у владі, яка багато в чому підготувала Хрищення Русі». Заплановано урочисте богослужіння в храмі Христа-Спасителя, на яке запрошені представителі помісних Православних Церков; передбачається також, що в

цей день у Москві відбудеться народний фестиваль. На наступні дні торжества перемістяться до Києва, а потім – до Мінська, де відбудеться богослужіння під відкритим небом.

Рішення про вибір Москви як відправної точки, а тим самим – і центру урочистостей, є абсолютно нелогічним: оскільки акт Хрищення Русі відбувся у Києві, то природніше було б і урочистості починати в Києві, а потім переносити їх до Москви та Мінська. Зазначимо, що саме так відбувалося перше святкування ювілею (900-річчя) Хрищення в царській Росії в 1888 році: центром урочистостей був Київ, на них був присутній обер-прокурор Святішого Синоду, тобто найважливіша особа РПЦ – Костянтин Побєдоносцев (той самий, який, за словами А.Блока, «над Росією простяг совині крила»). «Некруглий» ювілей 1020-річчя (у 2008 році) також святкувався з центром у Києві за участю патріарха РПЦ Алексія II і Вселенського патріарха Вартоломея I. І лише 1000-річний ювілей (у 1988 році) відзначався як внутрішньоцерковний з центром у Москві. В умовах жорсткої централізації в СРСР це видавалося природним, але і тоді відлунувало негативом.

Однією з головних причин такого розвитку подій є, безперечно, конфліктна ситуація у зв'язку з питанням про участь в урочистостях патріарха УПЦ КП Філарета. Свого часу офіційний представник РПЦ заявив, що патріарх Кіріл має намір брати участь в урочистостях, «але він од-

нозначно не буде присутній там, де з'явиться так званий патріарх Філарет». Пікантність ситуації полягає ще й у тому, що Філарет був одним з тих, хто рукополагав Кіріла в єпископство.

Непримиренна позиція патріарха Кіріла виходить далеко за рамки того, чого вимагає Божа Заповідь, а саме: «Люби ближнього твого, як себе самого»: він відмовляється не тільки молитися разом з Філаретом, а й перебувати з ним в одному приміщенні.

Але Філарет, як і інші глави християнських Церков України, входить до оргкомітету з підготовки святкування. І його заява про те, що святкування 1025-річчя Хрищення Русі без участі Київського патріархату «може внести розділення в українське суспільство», виглядає розумною і справедливою. А те, що українські закони гарантують рівноправність Церков, без поділу на «правильні» і «неправильні», дає запевнення – святкування відбудеться з участю Філарета. Отож, в результаті такого демаршу глава РПЦ опиниться у своєрідній ізоляції: урочистості в палаці «Україна» пройдуть без нього, але з участю переважної більшості, а, можливо, і всіх прибулих до Києва глав помісних Церков, які не стануть наслідувати його приклад.

Можливо, це рішення дещо підвищить авторитет керівництва РПЦ і самого Кіріла в Росії, проте в Україні на репутації патріарха Кіріла та й самої УПЦ КП воно може позначитися вкрай негатив-

Демотиватор з сайту <http://briz.if.ua/9513.htm> з відповіддю патріарха УПЦ КП Філарета патріарху РПЦ МП Кірілу під час ефіру на «5 каналі».

Представники так званих «неканонічних» православних Церков скористаються ним (і вже користають) для заяв про надмірні претензії Московського патріархату і про несамотійність УПЦ КП. Крім того, такий характер святкування однозначно справить негативне враження і на пересічних громадян, у т.ч. і вірних митрополита В. Сабодана, які можуть побачити в цьому приниження як для України, так і для Української Церкви.

Видається, що лише Греко-Католицька Церква зберігає спокій у цьому питанні. Тут і хвилюватися нічого – поперше, нам немає потреби комусь щось доводити, бо – погоджується хтось чи ні, – але ніхто нам не зможе дорікнути, що наша Церква – «неканоніч-

на». По-суті, ми ще «канонічніші» від Москви, і якщо вже зайшла мова про святкування ювілею Хрищення Київської Русі, то можемо долучитися до голосу патріарха Філарета: «Мова йде про Хрищення Київської Русі – не Московської. Москви на той час ще не було, тому вам ще зарано святкувати». А, по-друге, нам не важливо, ХТО ще буде святкувати. Важливо, що МИ святкуємо. І це – НАШЕ СВЯТО.

Чекати залишилося зовсім недовго. Ювілей відбудеться, пристрасті вляжуться, наслідки залишаться, а життя продовжиться. Хтось піде далі, а хтось залишиться на обочині. І так здається, що ця обочина буде доволі широкою – аж до Тихого океану.

Патріарх. Шлях до волі

На початку 60-х років у Римі тривала підготовка до Другого Ватиканського собору. У жовтні 1962 року Синод РПЦ вирішив вислати на Собор своїх представників-спостерігачів. Це викликало гарячий протест греко-католицьких владик. Голова греко-католицької єпископської конференції митрополит М.Германюк з Канади у своїх споминах писав, що наші єпископи вирішили звернутися до соборних отців зі спеціальним зверненням. Однак Папа Іван XXIII дав до розуміння, що не варто робити голосні заяви, бо вже робляться дипломатичні кроки для розв'язання свободи митрополитові Сліпому. Відозва усе ж потрапила до преси, що викликало скандал, на який мусіли відреагувати з Конгрегації для Східних Церков і відмежовуватись від заяви. Та це, можливо, навіть прискорило вирішення проблеми.

Секретаріат Конгрегації налагодив зв'язки зі спеціальним дипломатом президента США Джона Кеннеді Норманом Казенсом: у той час якраз дійшло піку загострення напружених стосунків між США і СРСР – т.зв. «Карибська криза». Н.Казенс зустрівся з Папою й отримав від нього прохання до керівництва СРСР, яке стосувалося звільнення Йосифа Сліпого та його можливості взяти участь у II Ватиканському Соборі.

14 грудня 1962 року дипломат мав п'ятигодинну розмову з керівником СРСР М.Хрущовим. М.Хрущов, як виявилось, був добре ознайомлений з релігійною ситуацією в Україні, був не проти покращення стосунків з Ватиканом, але боявся, що звільнення Й.Сліпого ви-

кличе «багато смороду». Натомість Казенс запевнив, що Рим дає гарантію, що свобода Й.Сліпого не буде використуватися для пропагандистських цілей.

Коли після повороту з Москви дипломат передав Папі листівку від Хрущова з новорічним привітанням, Папа признався, що молився увесь цей час за виконання місії щодо звільнення Й.Сліпого. Про молитви, які тривали в римо-католицьких монастирях, розповідав також о. Варенфрід ван Страаттен – голова харитативної організації «Церква в потребі». А в Україні на кожній підпільній Літургії поминали митрополита-в'язня.

Очікуючи результату переговорів Н.Казенса, кардинали Теста, Беа і Віллебранс теж проявили свою ініціативу і запросили «на чай» представників РПЦ. Про цю неформальну зустріч спостерігачі РПЦ написали у своєму звіті і теж докинули слово до теми звільнення Й.Сліпого, наголошуючи, що це – особисте прохання Папи.

18 січня 1963 року посол СРСР Анатолій Добринін запросив до себе на зустріч Н.Казенса і монаха-домініканця – представника РКЦ – на обід, де повідомив, що М.Хрущов прийняв рішення про звільнення Йосифа Сліпого. Помилування датоване 26 січня 1963 року.

Митрополит-в'язень у мордовських таборих в останні місяці грудня також відчував якусь незрозумілу увагу табірних начальства до своєї особи. І коли його викликали до адміністрації – не здивувався. Його чекала машина, яка повезла його до столиці Мордовії Саранська, де сам міністр МВС зачитав акт про його звільнення. Міністр

запитав, чи Й.Сліпий задоволений. А той поставив два питання:

– Чи я реабілітований?

– Ні!

– Чи моє звільнення є свободою для УГКЦ?

– Ні!

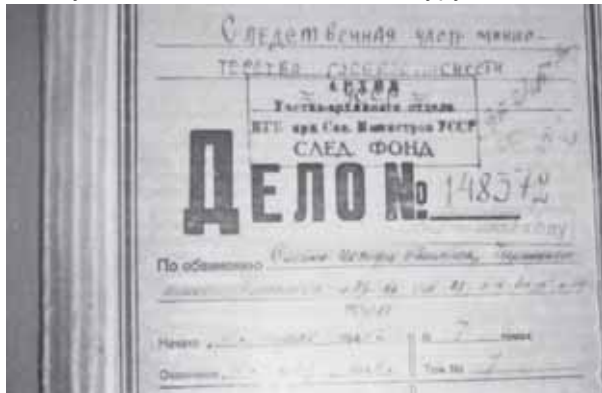
В поїзді його передодягнули в дешевий цивільний костюм. В Москві поселили в готель «Москва». Митрополит знову звернувся з цими питаннями до представників НКВД та ще просив відкласти від'їзд до Риму, бо хотів би відвідати Львів. І тут також була категорична відповідь – «Ні!» Тоді митрополит написав термінового листа до Львова з проханням відвідати його ігуменом В.Величковським.

А в Україні тривала нагінка на УГКЦ. Впроваджувалися нові ме-

Папи, в якому той кликав Й.Сліпого до Риму.

5 лютого вони перетнули польський кордон. Їхали не через Львів, а через Брест – це був останній (та чи останній?) укол недавньому в'язневі. Потім – Відень, а звідти – до Венеції та Риму. Однак зупинились не в Римі, а за 84 км від нього – в Орте. Тут два кардинали передали митрополитові хрест та обручку від Папи. А далі – монастир Гроттаферрата.

Отець Партеній Павлик згадував, яким виснаженим і хворим приїхав митрополит. Він кульгав на праву відморожену і спухлу ногу. Розмовляючи ввечері з о. Партенієм, не міг стримати хвилювання: «Я не хотів їхати, бо виглядало би, що рятую свою шкуру і покидаю

Сліпий ЙІІ в момент ареста

тоди атеїстичної пропаганди. Тому ніхто не був певний, чи не є цей лист провокацією НКВД. Та ігумен, з його величезною відвагою, вирішив таки поїхати, бо митрополит просив, що хоче полагодити дещо перед «довгою подорожжю». Там, у номері готелю «Москва», митрополит Сліпий висвітив 4 лютого 1963 року отця-ігумена Василя Величковського на єпископа, доручаючи йому керівництво Церквою – виконувати функції «місцєблюстителя».

Митрополит мав велику кризу сумління: він не міг покинути свою знедолену Церкву.

Цього ж дня, 4 лютого, до Москви прибув монсьєр Віллебранс, який привіз листа від

стадо. Та мусів підчинитися...»

Отець Партеній дав митрополитові свої ризи для відслуження Служби Божої з ченцями монастиря.

10 лютого 1963 року, о 18 год. 30 хв., відбулася історична авдієнція в приватних апартаментах Папи Івана XXIII зі звільненим митрополитом. Йосиф Сліпий подарував Папі карту з позначеними на ній червоними крапками місцями таборів в СРСР. І провів лініями маршрути етапів, якими його возили. Напис на карті нагадує: «Серце є найбільше до того, хто географічно найдалший; молитва лине шукати тих, які найбільше потребують відчутти, що їх хтось розуміє і любить».

Папа Павло VI завітав до Патріарха Йосифа Сліпого під час лікування у Римі.

Газети зарясніли повідомленнями про прибуття до Риму советського в'язня сумління. Поруч з повідомленнями були догадки про пережиття митрополита. Деякі газети вийшли з сенсаційними заголовками. І невдовзі Казенс отримав дзвінок від посла Добриніна з претензіями, що Ватикан не дотримує слова і Сліпий розповідає про «червоний терор». Тоді офіційна ватиканська газета написала спростування.

Про свої пережиття на каторзі митрополит Сліпий офіційно ніколи не давав інтерв'ю. Найприкріші свої моменти він нотує в «Гоміліях», присвячених папі Климентію, описуючи відчуття в'язня. А про роль світової спільноти і рідної Церкви в його звільненні напише через два роки у своєму листі: «Мене арештували, коли я вже був другий рік митрополитом. Я був змушений переходити через вогонь терпіння та пити чашу страждань до дна. Ще й сьогодні рана надто свіжа, щоб згадувати отой час, навіть якщо 25 років найкращих мого життя належать до того періоду. Коли вже здавалось, що вибила година для мене остання, тоді от несподівано знайшовся промінчик. Правду сказано в прислів'ї: «Де найбільше панує нужденність, там найбільше ширяє допомога від Бога». Унаслідок зацікавлення міжнародних організацій Франції, США та інш. країн Святіший Отець Іван XXIII за допомогою співробітників та заходами американського дипломата Казенса встиг скоординувати всі дії та намагання і ви-

добути для мене ласку звільнення і мій приїзд до Риму».

Справді, в 1962 році за його звільнення у Франції підписали петицію 25 науковців та академіків і 13 депутатів парламенту. У США президент Українського Конгресового Комітету д-р Антін Жуковський від 1955 року неодноразово звертався до Конгресу і Сенату США з проханням відреагувати на переслідування УГКЦ та каторжні поневіряння її глави.

Починаючи з 28 лютого 1963 року, Глава УГКЦ взявся відвідувати українські громади в Італії.

На проповіді у Грецькій колегії він відповів на питання, як можна було це все перенести, так: «Коли хтось зневажений, обвинуваний, коли з ним обходяться, як з бандитом і злодієм, коли він опльований, битий і висміяний, коли терпить голод і холод, коли одягнений лиш у лахміття, з подертим взуттям, і терпить голод тижнями, без змоги митися й покинутий всіма... якщо він вірить в існування Бога Ісуса Христа, якщо покладається з довірям на Боже Провидіння, той зможе витримати все те до кінця зі спокійною душею».

А в жовтні 1963 року митрополит Йосиф Сліпий виступив на II Ватиканському Соборі, заявивши світові, що «мовчазна Церква» жива і не скорилася, незважаючи на усі страшні переслідування.

Ірина КОЛОМИЄЦЬ,
Інститут історії
Церкви УКУ

ВЧАСНО, ЗЛОБОДЕННО, НЕПЕРЕВІЧНО

«Громада – великий чоловік» – таку назву має невелика книжечка старшого наукового співробітника Інституту народознавства НАН України Оксани Сапеляк, що з'явилася цього року. Незначний обсяг цього видання (всього 28 сторінок) не применшує, однак, важливості піднятої у ній проблеми і, головне, не звужує можливостей серйозного наукового (народознавчого) підходу поєднати із живими, зрозумілими і близькими суспільному загалу проблемами сьогодення.

Грунтовна обізнаність з питанням «громада», «громадське життя» в контексті історії українського народу, добра поінформованість про наукові підходи з цього питання дослідників-народознавців дозволяють авторці впевнено заговорити про настійну потребу активізації громадського життя, його найбільш випробуваних форм, які відображають світоглядні засади та менталітет українців. Авторка переконливо доводить, що в найбільш відповідальні моменти життя наш народ вигравав справу тоді, коли центром вирішення його долі ставала громада – тісне об'єднання близьких за духом, за моральними та соціальними цінностями індивідуальностей, сформована в певних конкретних умовах.

На сьогодні, коли ми законодавчо отримали свою незалежність, коли внаслідок Помаранчевої революції довели свою національну самоспроможність, нам потрібно міцно стати на ноги, об'єднати зусилля, стати остаточно повноцінним, самостійним суб'єктом історії, а молодим поколінням гарантувати щастя жити вільно і творчо працювати на своїй рідній землі. І в цій справі мусить сказати своє вагоме слово, взяти на себе багато обов'язків громада.

Свою особливу місію, зокрема, має відчувати сільська громада. Про роль громади в житті українського народу в історичній ретроспективі йдеться у рецензованій нами праці.

На додаток до сказаного Оксаною Сапеляк, з опорою на наукові дослідження, можна подати промовисте твердження Юрія Липи: «На чому

трималася українська тотожність, звідки бралася крем'яна відпорність, що було альфою і омегою тягlosti українства? За все це маємо завдячувати українській сільській громаді» (див. Юрій Липа. Призначення України. – Львів: Просвіта, 1992. – 270 с.). Юрій Липа наголошує і на особливій місії сільської громади Галичини. Він пише: «Західний край землі нашої, Галичина, неодноразово рятував Вітчизну-Україну від занепаду. Таке призначення він має, мабуть, Згори». Ю.Липа підкреслював: «Наприкінці XIX – на початку XX ст. західний П'ємонт відіграв не меншу роль від східного П'ємонту – Гетьманщини – стома роками швидше».

Він акцентує увагу й на історичній ролі сільської громади Прикарпаття. І справді, чи не тухольська громада на чолі зі своїм провідником так вікопомно спричинилася до розгрому й зупинення татаро-монгольської орди у її просуванні на Захід, що так майстерно змалював нам наш геній Іван Франко у своїй повісті «Захар Беркут»? А опришківський рух, що тривав понад два з половиною століття?! Чи не він, опираючись на сільські громади, підтримував і розвивав у підростаючих поколіннях прагнення до волі, національної і соціальної незалежності, гартував дух, стимулював фізичну досконалість, збагачував пісенність, самобутню ритмо-мелодіку народного танцю Галичини, Закарпаття, Буковини?

Громади Прикарпатського краю відіграли свою роль у розвитку економіки, народних ремесел та промислів. Завдяки самоорганізації селяни Прикарпаття досягли у XIX – першій половині XX ст. значних успіхів у розвитку скотарства, молочарства, піднявши якість виготовлення молочних продуктів на рівень європейських стандартів.

Під керівництвом української інтелігенції – вихідців з селян – сільські громади Галичини за часів Австро-Угорщини та польської окупації зводили українські церкви, будували хати-читальні, будинки «Просвіти», створювали народні театри, органі-

зовували виїзні гастролі в інші села, активізуючи людей до творчості. Парубоцькі й дівочі громади займалися добродійністю, організацією свят-фестин, сприяли підтримці й розвою у молодіжному середовищі культурних традицій старших поколінь, традиційно-народної моралі, духовності. Дуже часто всі ці рухи очолювали сільські священики. Думається, що ця книжка стане у пригоді і сьогоденним сільським парохам, адже, як бачимо, роботи по селах та містах – непочатий край.

У книжці «Громада – великий чоловік» дослідниця Оксана Сапеляк подає відомості про життя українських громад Аргентини, Бразилії, інших країн, де довелося опинитись нашим співвітчизникам чи то в пошуках кращої долі, чи через переслідування у рідному краї; переконливо доводить, що добре налагоджене громадське життя допомогло стати на ноги тисячам наших земляків, які потребували підтримки на чужині, що громади спричинилися до збереження власної національної самоідентифікації, до розвою традицій українського народу, національної культури, прилучення до їх творення молодих поколінь.

Чи не варто нам сьогодні уважно поглянути на потреби нашого часу і на можливості громади взагалі і сільської громади зокрема? Чи не можна було б у селах, кутах, хуторах, об'єднувати зусилля найближчих сусідів, родичів для допомоги в обробітку землі, збиранні, переробці або продажу сільськогосподарської сировини? Або в розведенні й догляді за домашніми тваринами, птицею, рибою, збиранням, сушінням грибів, ягід, продажем готової продукції? Чи не можна самим між собою розподіляти обов'язки, функції, контроль за отриманими коштами та їх витратою? Чи потрібно чекати вказівок з райцентру щодо ремонту і відновлення діяльності сільських клубів, тих же будинків «Просвіти»? Проїдьмося селами і переконаємося, що більшість з них не діють, а над будинками «Просвіти» не вивішуються прапори навіть у святкові дні. Чи збираються разом,

На фото: старший науковий співробітник Інституту народознавства НАН України Оксана Сапеляк.

як колись бувало, сільські господарі, щоб обговорити нагальні для села питання, прийняти рішення, заохотити в добрих починаннях інших? Чи не слід подумати нашим сільським громадам про розвиток хорового співу, народних театрів, про відродження народного музикування?

Це – лише деякі з міркувань, які виникають у людей при читанні книжечки Оксани Сапеляк. Сфера застосування громадської ініціативи досить широка. Щоби зміцнитися нам як нації, назавжди утвердитися у сучасному людському співжитті як оригінальна, самодостатня сила, нам конче потрібно активізувати громадське життя, побудувати громадянське суспільство, відновити власну самоповагу.

Авторка концентрує увагу на вдалих формах громадської ініціативи наших земляків сьогодні, вказує імена тих, з кого нам усім слід брати приклад. Це й мешканці будинку № 1, що на вулиці Енергетичній у Львові, це й громада села Кульчиці на Львівщині, це й Надія та Ізидор Гнативи з м. Стрий та інші. Вони мають стати взірцем для наслідування у справі поживлення громадського життя в наших містах і селах, щоби забезпечити нашим нащадкам добру історичну перспективу.

Тож читаймо історію, наші народознавчі напрацювання, міркуймо і спільно діймо, адже «громада – великий чоловік»!

Тетяна ФАЙНИК

Якщо непорозуміння, пов'язані з вірою – великі, то непорозуміння, пов'язані з невірством, – безмежні!

диякон Володимир ЧАБАН

2013 рік у Церкві проголошений Роком віри. Віра – це надзвичайно цікава тема. І хоч вона творить основу християнства, ми про неї не надто багато знаємо. Щоб наша віра була міцною, як скеля, потрібно добре знати і розуміти, у «що», а, точніше, у кого ми віримо.

Буває, у житті приходять такі моменти, коли навіть особи, яких ми називаємо «віруючими» і «практикуючими християнами», мимоволі запитують себе: як же ми можемо знати, що відбувалося понад дві тисячі років тому? А, може, Біблія і воскресіння Христа – це вигадка?

Нас надзвичайно легко звести з правдивої дороги, якщо ми не знаємо свою віру.

Візьмімо навіть Свідків Єгови: середньостатистичний християнин не здатен відповісти на їхні хибні твердження і закиди. Ми не знаємо, у що ми віримо, – і це є наше слабе місце.

Насправді християнство посилається на історію та факти, які легко ідентифікувати і які є загальнодоступними. Християнська віра не є сліпою – вона ґрунтується на доказах. Християнська віра – це віра в Христа. Її цінність полягає не в тому, хто вірує, а в Тому – в Кого вірують. Не бажаю нікого образити, але часом буддист може мати більшу віру в Будду, ніж деякі християни – у Христа. Однак християнин має спасіння!

Основним джере-

лом віри християнина є Святе Письмо. Для нас, християн, важливо знати і усвідомлювати, що Святе Письмо не є звичайним класичним твором, але правдивим Божим переданням, яке, попри усі переслідування, дійшло до нас неушкодженим. Біблія витримала жорстокі напади ворогів: її спалювали, забороняли, оголошували «поза законом» в епоху римських імператорів та за часів комунізму, але ніяка сила не змогла її знищити.

Подібно, як зрозуміти призначення частин тіла можна, лише розглядаючи їх у поєднанні з усім тілом, так і будь-яку частину Біблії можна пояснити лише в контексті всієї Біблії.

Основною темою, висвітленою в Біблії, є історія Божого відкуплення людства. Серед усіх людей, зображених у Біблії, наскрізним образом Писання є єдиний, праведний, люблячий Бог, який з'явився нам в Ісусі Христі. У Старому Завіті, який створювали понад тисячу років, є майже триста згадок про прийдешнього Месію. Усі вони вповнились в Ісусі Христі, ставши, таким чином, непохитним доказом Його месіанського походження. Якби Ісус не був правдивим Богом, то аж ніяк не міг би вплинути на перебіг подій, необхідних для виконання пророцтва Старого Завіту щодо Месії. Він не мав би можливості вивирати, де Йому наро-

Віра не вимагає доказів

дитися, народитись від Діви чи ні, часу своєї смерті... Ісус без грошей та без зброї завоював більше послідовників, ніж Олександр Македонський, Цезар, Магомет та Наполеон, разом такі слова Життя, яких ніхто до Нього і після не промовляв, і дію вони мали таку, якої жоден промовець або поет не досягав.

Важливо, що автори книг, які входять до складу Нового Завіту, були живими свідками

описаних ними подій або ж отримали свої відомості від інших свідків (2 Петр. 1, 16: «Бо ми сповістили вам силу та прихід Господа нашого Ісуса Христа, не йдучи за хитро вдуманими байками, але будучи самовидцями Його величі»). Крім цього, проповідники того часу мали справу також і з супротивниками християнства, які так само знали основні факти служіння та смерті Ісуса Христа. Тому учні Християнства (Далі, на стор. 15)

На межі релігій

Християнство – іслам: невісна статистика

Європейці бояться ісламу і вважають його несумісним із західними цінностями, але, виявляється, не всі. Такі дані опитування, проведеного фондом Бертельсмана, під час якого в 13 країнах було опитано 14 тисяч респондентів.

Згідно з опитуванням, 50% населення Швейцарії вважає, що ісламський світогляд і західні цінності несумісні. Разом з тим, 57% швейцарців означили себе як «помірні» або «дуже релігійні» людей.

Соціологи відзначили, що неприйняття ісламу є в даний час феноменом західного світу. Загрозу від присутності і розповсюдження ісламу відчувають 60% іспанців, 42% американців, 76% жителів Ізраїлю. Крім того, 30% індійців і 16% жителів Південної Кореї також проти сусідства з ісламом. У Європі найвищий відсоток неприйняття ісламу зафіксований в Іспанії та Швейцарії, найменший – у Великобританії (45%).

Як повідомляє RT.com, згідно з останніми даними, кожен десятий громадянин Великобританії у віці 25 років є мусульманином. Різка збільшення кількості мусульман спостерігається паралельно зі старінням християнського населення країни. Це може призвести до того, що іслам вже через 10 років буде в числі домінуючих релігій Великобританії.

Новий аналіз даних перепису 2011 року, проведений Управлінням національної статистики (ONS), показав, що кількість християн в Англії падає на 50% швидше, ніж вважалося раніше: до цього вважали, що відбувається лише 15-відсоткове падіння, але ONS виявило, що цей показник був отриманий за рахунок 1,2 млн. християн-мігрантів, народжених за кордоном.

Повторний аналіз показав, що більшість англійських християн є людьми віком понад 60 років. Вперше християнами назвали себе менше половини молодих людей.

Крім цього, перепис зареєстрував збільшення кількості послідовників індуїзму, сикхізму, буддизму та юдаїзму.

У той же час, 32% опитаних в Туреччині і 27% ізраїльтян бачать загрозу на території своєї країни в поширенні християнства.

У фонді Бертельсмана проаналізували також якість релігійності в різних країнах світу. Згідно з висновками, центри високої релігійності на даний час перебувають поза Європою: «середньо», «достатньо» або «дуже релігійними» людьми вважають себе 82% турків, 74% бразильців, 70% індійців і 67% американців. Найменше схильні до інтенсивного релігійного життя шведи (28%) та ізраїльтяни (31%).

Майже одночасно американський «Pew Research Center» опублікував результати свого опитування під назвою «Світ мусульман: релігія, політика, суспільство», в якому взяли участь 38 тисяч осіб у 39 країнах Європи, Азії, Близького Сходу та Африки. Соціологи відзначають, що більше половини мусульман у всьому світі виступають за застосування в країнах, де вони проживають, законів шаріату. Дані, однак, дуже відрізняються в різних державах: наприклад, в Афганістані схвалюють норми шаріату 99% опитаних, а в Азербайджані – лише 8%.

Майже половина мусульман у всіх країнах висловили стурбованість поширенням ідей релігійного екстремізму. Найбільш високий відсоток відзначений в Індонезії (78%), Гвінеї-Бісау (72%), Іраку (68%), Єгипті (67%) та Тунісі (67%).

Вітають же насильство в ім'я ісламу «в деяких випадках» 40% опитаних у Палестині, 39% афганців, 29% єгиптян, 26% жителів Бангладеш.

Наталія ХРУЩ
(за матеріалами інтернет-видань)

Кадило Тобі приносимо, Христе, Боже наш...

«Кадило Тобі приносимо, Христе, Боже наш, як приємний запах духовний, Ти ж прийми його в пренебесний Свій Жертовник і зішли нам благодать Пресвятого Твого Духа» – таку молитву промовляє священник перед тим, як в часі богослужіння починає кадити храм.

Щоразу, як заходимо до храму, наче потрапляємо у світ запахів. Ці запахи є доволі своєрідними і відмінними від тих запахів, які нас оточують і до яких ми звикли – штучних, синтезованих, агресивних. Запахи у храмі зазвичай є природними, і в основному їх поширюють св. миро, олива, віск, ладан тощо. Основним «носієм» запахів, безперечно, є саме ладан.

Куріння ладану під час богослужіння сходить до традиції Єрусалимського храму, а юдеї перейняли її від сусідів-язичників. Посуті, рецепт ладану міститься в Книзі Виходу, хоча сьогодні важко бути впевненим, які саме складові малися на увазі: «І сказав Господь до Мойсея: Візьми собі пахощів: стакту, і ониха, і запашного й білого халвану, і чистого ладану – все те хай буде в рівну міру. І зробиш ладан, запашну суміш» (Вих. 30, 34-35).

Щодо того, коли Церква почала використовувати його, документальних свідчень немає, проте з Євангелія від Луки ми знаємо, що в часи Ісуса Христа на юдейських богослужіннях кадили. Ще раз у Новому Завіті ладан згадується в Одкровенні Івана Богослова (Одкр. 8, 3). Як найбільш проста і природна форма жертви, кадіння органічно увійшло і в новозавітне богослужіння.

Для нас є дорогими ті символи і дії, які нагадують нам про постійну і незриму присутність Бога в нашому житті. Тому для християнина природно використовувати для богослужіння найкраще з того, що виробило людство, у тому числі – кращі види архітектури, музики, тканин, металів, пахощів. Природно, що для жертви і поклоніння Богу беруться, по можливості, найкращі матеріали, серед них – і ладан.

ЛАДАН

У православному Середземномор'ї необхідності в церковних крамницях і магазинах практично не було: здавна, крім книг, церковного начиння і риз, самі парафіяни приносили до храму все необхідне для щоденного здійснення богослужіння. Миряни офірували для храму власні просфори, вино, свічки, елей і ладан, а священнослужителі відбирали для богослужіння найкраще з принесеного. Просфори люди пекли самі або купували їх у крамничках, як і зараз це ще робиться в деяких областях Греції та Балкан. Вино чавили з власних виноградників, оливу добували з плодів оливкового дерева, свічки катали з власного воску.

Ладан – смолу спеціальних дерев – збирали теж самі. Це – затверділа смола особливого дерева босвелії (лат. *boswellia*), яке у нас часто називають ліванським кедром. Ця смола – «ліван» (олібанум) – мабуть,

є найкращим натуральним ладаном на землі. Різного розміру жовті напівпрозорі краплі при згорянні дають приємний природний солодкий аромат з виразним лимонним присмаком.

Олібанум збирають в основному на Аравійському півострові та в північно-східній Африці, і він має багато різновидів. Смоли мають різні кольори і відтінки запаху, незначно відрізняються з ботанічної точки зору, але значно відрізняється вже вироблений із них продукт, а саме – те, що називається ладаном.

«Справжній», «чистий» або «аравійський ладан» виробляє дерево *boswellia carteri*. До решти видів та сортів ладану прийнято додавати визначення: «індійський», «єрусалимський», «африканський» і т. д. Так, в Сомалі та Ефіопії росте дерево *boswellia purpurifera*, яке дає «сомалійський» або «африканський ладан» (іноді його ще називають «абіссінським ладаном»). А в Індії та Персії росте дерево *boswellia serrata* – воно є продуцентом так званого «індійського ладану».

Серед натуральних смол необхідно також згадати мірру – смолу темно-коричневого кольору, яка рідко використовується в чистому вигляді, однак додається до ладану для поліпшення загального запаху.

АФОН

Хто хоч раз відвідав Грецію або інші країни Середземномор'я, той не зможе забути благовонної природи тих місць і дивного розмаїття благовонних рослин. Аромати середземноморських, аравійських та єгипетських квітів, спецій і трав, їх вишуканий, природний і сильний аромат віддавна наводили людей на думку принести Богові в дар і пахощі цих рослин, додаючи їх до смоли.

Виготовлення богослужбового ладану вимагає великої майстерності. За загальним визнанням, у цьому ремеслі найбільших успіхів досягли монахи-самітники з важкодоступних скитів і келій Святої гори Афон, що у Греції. Протягом століть вони, поєднуючи ручну працю з молитвою, відточували мистецтво виготовлення ароматних смол, що пахнуть лісом і садами. Рецепти ладанних сумішей, куди інколи входило до 50-ти дорогих ароматичних натуральних олій і спецій, афоніти тримали в великій таємниці.

Досвід афонських старців виявився настільки вдалим, що сучасні виробники ладану (в переважній більшості випадків) дотримуються саме їхніх традицій, і

таким чином ладан виготовляють не тільки в багатьох грецьких монастирях, але і по всьому світу. Ароматизований грецький ладан на основі ліванської смоли називається по-грецьки «мосхотиміам» (від слів «мосхос» – луг, і «тиміам» – ладан).

Варто зазначити, що для виготовлення якісного ладану необхідні й високоякісні ароматичні олії. А що такі олії коштують дуже дорого, а ладану треба багато, то, відповідно, і вартість його є високою.

НЕ ЛИШЕ НА АФОНІ...

В Америці та Західній Європі більш поширений інший тип ладану, який являє собою суміш різних сортів запашних смол, спецій і сушених трав та квітів. Гарний за зовнішнім виглядом, цей ладан при кадінні наповнює храм великою кількістю диму і сильним солодкуватим ванільно-хвойним ароматом з явним відтінком смири.

Є й екзотичні суміші американських та західноєвропейських монастирів, в основу яких входять не смоли, а тирса сандалового та інших ароматних дерев, злегка змочена запашними маслами (наприклад, рожевим), і спеції (на кшталт кориці тощо). При згорянні на вугіллі вони дають приємний аромат пахощів з легким відтінком диму багаття. Однак при кадінні усе ж домінує запах основи – ліванської смоли.

ТО ЯК ЖЕ ВИГОТОВЛЯЮТЬ ЛАДАН?

Процес виготовлення мосхотиміаму технічно досить простий. Олібанум подрібнюється в дрібний порошок, до нього

додається трохи води і запашної олії. Отримане «тісто» ретельно перемішується, розкачується на «ковбаски», які потім нарізаються на однакові шматочки. Ці шматочки обсипаються білим порошком магnezії (щоб вони не прилипали один до одного) і висушуються. Все – ладан можна використовувати.

Однак, вкладаючи запашні шматочки в палаюче кадило, пам'ятаймо, що ладан – це символ духовних реальностей, а головне завдання в житті християнина – принести в жертву Богу пахощі нашого життя і жар нашої молитви та любові. Саме це і буде найкращим ароматом, що звеселятиме і Бога, і наших ближніх.

Богдан ЯРОВИЙ

Божественна Літургія У ЖИТТІ МИРЯНИНА

(Продовження, початок у газеті «Мета», число 92/3 за березень 2013 р.б.)

Вівтар – святе святих храму, його найголовніша частина, символізує Царство Небесне (вівтар – слово латинського походження та означає «високий жертвник»). Назва цієї частини храму повністю відповідає своєму призначенню – у вівтарі приноситься безкровна Жертва. Посередині вівтаря розташована головна святиня храму – престол, який символізує гріб Ісуса Христа. Це освячений стіл, на якому звершується переміна хліба та вина у Тіло і Кров Христові. Посередині престолу у формі невеликої церкви розміщується кивот (дарохранільниця), у якому в чаші зберігаються освячені Святі Дари (Тіло і Кров Христові у вигляді хліба і вина). Саме тому наші храми називаються не просто святинєю чи домом молитви, а Божим домом, бо тут перебуває Бог. Перед кивотом завжди горить лампада, що символізує присутність Божу. На престолі лежить освячений єпископом антимінс – чотирикутний плат шовкової або полотняної тканини із зображенням покладання в гріб Христа Спасителя, чотирьох євангелістів (по кутках) і зашитою часткою мошів одного із святих мучеників, бо в перші віки християнства Літургія завжди звершувалася на гробницях мучеників (слово «антимінс» грецьке, означає «замість престолу»). Антимінс лежить загорнутим в особливу хустку (ілітон), яку розгортає тільки священник для молитовної відправи другої частини Божественної Літургії – Літургії Жертви (без нього здійснювати Літургію не можна). Крім антимінса, на престолі також лежать Євангеліє та хрест. Ліворуч від престолу стоїть жертвник (протомидійний столик), на якому приготуються Святі Дари для Євхаристії.

Іконостас (грец. – ікона і місце) – стіна з ікон і символізує межу між небом (вівтарем) і землею (середньою частиною храму). У ньому є троє дверей (воріт) для входу до вівтаря. Середні двері (перед престолом) називаються Царськими воротами, бо через них під час Ве-

ликого входу незримо входить Сам Господь – Цар Небесний. Через Царські ворота дозволяється проходити тільки священнослужителям. Праворуч і ліворуч Царських воріт є двоє бічних дверей, які називаються дияконськими, бо призначені для дияконів (через них вони найчастіше проходять).

Перший (нижній) ряд іконостасу з Царськими воротами – це так званий намісний ряд (він є обов'язковим для кожного храму). На Царських воротах розміщено зображення Благовіщення Пресвятої Богородиці і чотирьох Євангелістів. На бічних (дияконських) дверях зображуються архангели Михаїл і Гавриїл, або перші диякони Стефан і Филип, або первосвященик Аарон і пророк Мойсей. Праворуч Царських воріт розміщується образ Христа Спасителя, а за бічними дверми – образ того святого чи святої події, на честь якої освячено храм (так звана храмова ікона). Ліворуч Царських воріт розміщується образ Божої Матері, а за бічними дверми – образ найбільш шанованого святого, (зазвичай це ікона св. Миколая, який є покровителем візантійської Церкви). Далі (праворуч і ліворуч) розміщуються ікони святих, що найбільш шановані у даній місцевості. Над Царськими воротами розміщено образ Тайної Вечері, який показує нам, що у вівтарі відбувається теж саме, що і під час Тайної Вечері.

Якщо ікони в іконостасі встановлюють в кілька рядів (ярусів), тоді їх розміщують так, що кожен ряд відображає відповідний період в історії спасіння людства, а саме:

- четвертий ряд іконостасу – пророчий ряд (період пророків – від Мойсея до Христа). У центрі ряду розміщується образ Матері Божої із Богонемовлям на колінах – ікона «Знамення», а з обох боків від неї – образи старозавітних пророків;
- п'ятий ряд іконостасу – прабаб'яцький ряд (період патріархів від Адама до Мойсея). На ньому зображені праотці від Адама до Мойсея. Центральною іконою в цьому ряді завжди є «Трійця Старозавітна» або «Бог Отець Саваоф».

Завершується іконостас Хрестом або Хрестом із Розп'яттям, що означає вершину Божої любові до занепалялого світу, який віддав Сина Божого в жертву за гріхи людства.

Іконостас розміщений на своєрідному підвищенні – солеї. Виступ солеї перед Царськими воротами, де диякон виголошує ектенії, читається Євангеліє та причащають вірян, називається амвон. Він заокруглений і символізує камінь перед гробницею Ісуса.

ПОСУД ТА ІНШІ ПРЕДМЕТИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС СЛУЖБИ БОЖОЇ

Під час Служби Божої використовують відповідний посуд та інші предмети, основними з яких є:

- чаша (потир), в яку вливають вино і трішки води, що під час Літургії особливим чином перемінюється у Кров Христову, і з якої віруючі приймають Святе Причастя;
- дискос – кругла тарілка на підставці, де кладеться вирізана із спеціально випеченого хліба частка – Агнець, який під час Літургії особливим чином перемінюється у Тіло Христове;
- звідниця – складається з двох сполучених дуг і ставиться над Агнцем на дискосі, символізує собою Вифлеємську зірку, що привела волхвів до ясел Спасителя;
- ложечка (лжиця), якою священник причащає віруючих;
- копіє – ніж, подібний до списа, для вирізування Агнца та інших часточок із просфори;
- покривці – дві невеликі хрестоподібні та прикрашені вишивкою плати (серветки) з парчі, якими покриваються окремо чаша та дискос;
- воздух – прямокутний (більший за покривці) та прикрашений вишивкою плат з парчі, яким покривають чашу і дискос разом, символізує собою той повітряний простір, над яким з'явилася Вифлеємська зірка;
- кадило, щоб кадити під час Служби Божої.

Далі – у наступних числах газети «Мета».

Богдан КУДЕРЕВКО

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА У ТВЕРЕЗНИЦЬКОМУ РУСІ

напр. XIX – поч. XX ст.

Митрополит Сильвестр Сембратович
(3.09.1836 — †4.08.1898)

Після Йосифа Сембратовича в 1882 році митрополитом став його родич Сильвестр Сембратович. Осмислюючи згубні наслідки вживання алкоголю, він оприлюднив «Звернення до вірних русинів католиків» (1885 рік), яким закликав молодь та увесь народ до тверезості й обмеженого вжитку алкоголю на хрестинах, похоронах чи інших зібраннях.

Куренда С.Сембратовича, датована 1896 роком, вносила зміни до статутів «Братств тверезості». Їм надавалися печатка та клейноди, а «братчикам» повністю заборонялося навіть сидіти за столом із наявністю алкогольних напоїв(!). Це свідчить про глибинне розуміння митрополитом адаптивних факторів «алкогольного довілля», головно їх згубного впливу на молодь.

На початку XX ст. тверезницький рух розвивався із новими силами. 1901 року його очолив видатний український гуманіст, меценат та патріот Андрей Шептицький, обраний галицьким митрополитом. «Пастирський лист до вірних Станіславської єпархії, даний у дні св. Пророка Іллі», виданий А.Шептицьким в 1899 році, містив звернення до населення із закликом «працею, ошадністю та тверезістю усунути вбогість із нашого життя».

Тверезий підхід А.Шептицького у вихованні молоді ілюструє його нота до семінаристів Богословської академії, якою суворо заборонялося вживання алкогольних напоїв. Це робилося з метою виховати їх повними тверезниками, щоб у майбутньому молоді люди могли стати хорошими проповідниками тверезості серед пересічних людей.

Форма діяльності «Братств тверезості» за часів митрополита А.Шептицького не змінилася щодо попереднього періоду: відозви, заклики, духовні послання до народу, а також місії тверезості з протиалкогольними і тверезими програмами. З кожним роком «братчики» напрацьовували щораз більший досвід та обсяг навчального матеріалу, а ряди тверезників поповнювалися новими членами. За деякими підрахунками, в 1910-1913 рр. в галицькому краї діяло близько 465 «Братств тверезості», нараховуючи 33-35 тисяч осіб.

Владика Андрей залишався проводирем духовної течії тверезницького руху до кінця свого життя. Більше того, митрополит фінансував і був почесним членом протиалкогольного товариства «Відродження» (створене в 1909 році). Незважаючи на політичну кон'юнктуру, А.Шептицький залишався вірним традиції тверезості, закладеній ще митрополитом Михайлом Левицьким у 1840-х рр.

Великий митрополит пішов із життя в 1944 році, а з ним відійшло і століття тверезості в Галичині. Після приєднання нашого краю до СРСР усі організації, в тому числі церковні, були заборонені. На довгий час був забутий тверезницький рух.

Сьогодні, мабуть, як ніколи постала потреба донести ідею тверезості до українського суспільства, особливо до молоді, яка знищує себе легальними та доступними наркотиками – алкоголем, тютюном, певними медикаментами, і, як закономірний наслідок – потопом в розпусті, блуді та дітовбивстві. Греко-Католицька Церква має глибоку історію боротьби за тверезість, яку повинен знати кожен свідомий українець. Тільки тверезий народ може мати чисту душу; лише твереза Україна може стати великою. Будьмо тверезими, молимося, і Господь допоможе нам.

Ярослав СТАСІВ,
викладач історії Львівського вищого професійного художнього училища,
активіст ВГР «Твереза Україна»

Вчені підтвердили шкоду позашлюбного сексу

Складні питання

Розірвати стосунки, які не пов'язані інтимною близькістю, легше, ніж ті, де присутній секс. І для цього є причина. Річ у тім, що під час сексу відбуваються певні нейрохімічні процеси, які є ключем до залежності людини від іншої людини.

Секс – потужний стимулятор мозку. Коли є сексуальний зв'язок, це спонукає людину повторювати його. Під час нього мозок виробляє багато допаміну – прекрасна речовина для мозку, яка порівнюється з героїном. Допамін – це система внутрішнього задоволення, нагороди.

Інша речовина – окситоцин, яка допомагає нам забути біль. Окситоцин – це гормон, який в основному виробляється у жінок. Коли у жінки є немовля, у неї виробляється багато окситоцину, який прив'язує її до дитини. З цієї причини мати готова просто померти за дитину – настільки вони емоційно пов'язані за рахунок окситоцину, який виробляється від дотику до немовляти.

Таке ж явище відбувається при інтимному зв'язку: виробляється окситоцин, і це емоційно прив'язує жінку до чоловіка. Ви ніколи не замислювалися, чому жінка залишається з людиною, яка ображає її? Це відбувається тому, що вона пов'язана з ним емоційно – через окситоцин, що виділяється під час сексу.

У чоловіків, у свою чергу, виробляється вазопресин, який також визначається як «гормон моногамії». Він чинить такий же ефект, як окситоцин на жінку: прив'язує чоловіка до жінки.

Ці «сполучні» агенти звужують наш вибір до однієї людини. Це чудово у шлюбному зв'язку, але дуже погано, коли люди «просто зустрічаються», оскільки втрачається об'єктивність при пошуку потенційного партнера на все життя.

За словами нейрофізіолога Тіма Дженнінґса, коли в людини відбувається дошлюбний секс, то вона прив'язується до партнера, і при розриві їй складно переносити почуття спустошення, і вона прагне до наступних стосунків. Нейросхеми не можуть швидко перебудовуватися, і через це послаблюється здатність зв'язку з іншою людиною.

Ті ж самі речовини виділяються при перегляді порнографії: людина стає пов'язаною з тим, на що вона дивиться. Коли ваші відносини зациклені на образі, ви стаєте пов'язані з тим, що споглядають ваші очі.

Консультант з питань шлюбу д-р Даґ Вейс радить чоловікам дивитися при сексі на дружин, адже при цьому вони стають пов'язаними з ними. Внаслідок споглядання на дружину, пояснює він, з часом у них послаблюється «сприятливе налаштування до порнографії і сексуально невідповідних думок та поглядів, а також збільшується здорова сексуальна прихильність до дружини. Коли ваш мозок думає про секс, то це думки: «Де моя дружина?» І це – чудовий спосіб виграти бій зі спокусами».

Відкриття того, як влаштований наш мозок, розкриває бачення, як ми повинні жити. Знання того, як взаємодіють ці речовини і як вони змінюють мозок, допомагає нам зрозуміти, чому секс відноситься до шлюбних зв'язків. Тут простежується Божий задум про Його «чистий храм». І в цьому – ще одна причина, чому диявол так нападає на нашу сексуальність – роблячи це, він справді втручається в людські уподобання.

Отже, ті, хто практикує позашлюбний секс, створюють зв'язок зі своїм партнером, таким чином, перешкоджаючи вибору, чи залишатися вони в цих відносинах. А Бог створив наш мозок для особливої мети: зв'язку з людиною, з якою ми укладаємо шлюб.

Дженнінґс, Вейс і Монтґомері – це лишень деякі з експертів, які розповідають про те, як допомогти людям звільнитися від сексуального гріха, і пропонують практичні кроки до життя в чистоті.

Інформаційна агенція CNL-NEWS

ЯК ПОВОДИТИСЯ У ХРАМІ

Часто ми, християни, ставимо собі та одне одному безліч запитань, що стосуються наших богослужень, благочестивих практик тощо. Ми не завжди впевнені, чи слушно поводимося у храмі, чи у відповідний момент хрестимося. Не знаємо, скільки разів у рік слід сповідатися і чи гідно готуємося до цього таїнства. Сумніваємося, чи «правильно» споряджаємо великодній кошик, чи мусимо до святої вечері приготувати аж 12 страв... Дехто вже має сформовані переконання, які ґрунтуються на авторитеті старших осіб у наших родинах. Але чи завжди ми маємо рацію, чи не закрався, бува, до наших переконань якийсь забобон?

Запропонована нашій увазі книжка «Як поводитися у храмі», автором котрої є доктор богослів'я п. Тарас ШМАНЬКО допоможе знайти відповідь на запитання такого змісту. Сьогодні розпочинаємо її публікацію.

ДО ЧИТАЧІВ

За два тисячоліття християнство витворило форми і звичай благочестивої поведінки вірних у храмі, які визначають їхню участь в богослуженнях. Однак у минулому столітті традиційне церковне життя в Україні було зруйноване, через що втрапилася традиція передавання «з рук у руки» усього багатства нашого благочестя. Багато сучасних вірних набули розуміння церковного богослуження і навичок поведінки у храмі самостійно, вже у дорослому віці. Тому у богомольців виникають запитання обрядово-літургійного характеру, а літератури на цю тему, на жаль, маємо обмаль.

За основу цієї книжки взято запитання багатьох вірних, що стосуються розуміння богослуження та деяких обрядів і звичаїв, пов'язаних з ними. Видання має 8 розділів, у яких згруповано інформацію щодо обрядово-літургійного життя Церкви. Тематичні розділи мають вступні пояснення та коментарі, мета яких – коротко подати необхідну інформацію, аби наведені питання і відповіді були більш зрозумілими. Часто питання стосувалися не лише храмового богослуження, тому довелося децю розширити тематику книжки, щоб викладений матеріал мав більшу практичну користь для богомольців.

У цьому виданні йтиметься як про загальні речі, що їх треба знати, готуючись до участі у богослуженні, так і про окремі звичай та практики, пов'язані з таїнствами, богослуженнями церковного року та ін.

На багато з питань, які було зібрано, не завжди можна дати однозначну відповідь, бо, як правило, богослужбові звичай мають регіональні відмінності й не окреслені чітко церковними приписами. У таких випадках ми намагалися обмежуватися загальними поясненнями, не надаючи переваги тому чи тому звичаю, звісно, якщо не йшлося про важливі речі.

Пишучи про ті звичай та практики, які врегульовані законодавством УГКЦ, наводимо посилання на відповідні церковні документи. Також літургійні тексти цитуємо за книгами, які використовують в УГКЦ.

ПЛАН ХРАМУ

- а) притвор; б) храм вірних;
в) тетрапод; г) солея; р) амвон;
д) іконостас; е) престол;
є) проскомидійник; ж) горне місце;
з) святилище.

ХРАМ, РИЗИ СВЯЩЕННО-СЛУЖИТЕЛІВ І ЦЕРКОВНА УТВАР

ХРАМ

Спільнотні богослуження відбуваються у спеціальних приміщеннях - храмах, або по-іншому - церквах. Первісні християни збиралися на молитву в приватних будівлях, але швидко з'явилися окремі приміщення, призначені лише для богослужень. Суттєві елементи християнських церков перейнято з юдейської традиції, однак упродовж століть облаштування храму зазнавало деяких змін, доки набуло звичного для нас вигляду.

Сучасний храм у нашому обряді має три функціональні частини: святилище, храм вірних і притвор. Окрім цього, як правило, поблизу святилища облаштовують допоміжне приміщення - ризницю, яке у нас називають захристією. Традиційно святилище символізує небо і спільноту святих, храм вірних - землю та Церкву Христову, натомість притвор, який спрямований на захід - символізує царство померлих, ад.

Святилище, яке розташоване у східній частині храму, відгороджене від храму вірних іконостасом. У центрі святилища міститься престол, на якому зверхується Євхаристія. Ліворуч від престолу стоїть проско-

мидійник - стіл, на якому готують Дари під час проскомидії.

Престол вкритий спеціальними обрусамі; на престолі не може стояти нічого, окрім кивота (дарохранильниці), книги Євангелія та напрестольного хреста. За престолом уміщено семисвічник, обабіч якого можуть стояти рипіди.

До святилища не дозволено входити нікому, окрім духовенства та церковного причету.

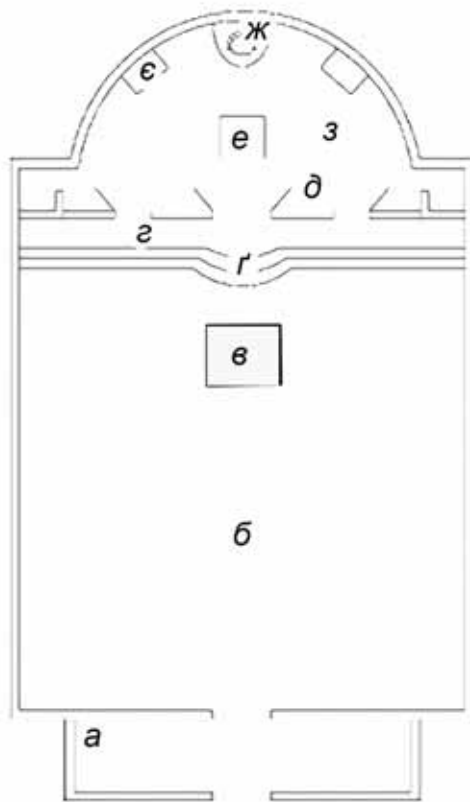
В іконостасі, перегородці з іконами, влаштовано троє дверей: центральні царські й бічні дияконські. Через царські двері, як правило, входять під час богослужень лише єпископи і священники, а через дияконські - диякони та церковний причет.

Децю підвищену частину храму вірних між тетраподом й іконостасом називають солеєю; на ній влаштовано амвон - підвищення, з якого читають Євангеліє, виголошують проповіді тощо.

У передній частині храму вірних розташовано стіл, який у нашому обряді називають тетраподом. На ньому покладено ікону для почитання, яку змінюють відповідно до празників церковного року, хрест та свічки. Під час певних церковних богослужень на тетрапод кладуть Євангеліє або литійник (посудину для освячення хлібів, пшениці, вина та єлею).

У храмі вірних, як правило, є крилоси і хори - місця, призначені для дяків та співців. Вірним, що вони не беруть особливої участі у церковному співі, не слід перебувати в крилосі чи на хорах.

Богослуження відбувається відповідно до функціонального і символічного призначення окремих частин храму. Так само й учасники богослуження займають відведені їм місця. Священнослужителі, як правило, перебувають у святилищі, а вірні - у храмі вірних чи притворі.

(Далі, у наступних числах «Мети»)

Якщо непорозуміння, пов'язані з вірою – великі, то непорозуміння, пов'язані з невірством, - безмежні!

(Закінчення, початок на стор. 11)

та не могли ризикувати, дозволяючи собі неточності.

Деякі письменники можуть бавитися такою ілюзією, як «міфічність Христа», проте робити це, посилаючись на історичні свідчення, неможливо. Історичність Ісуса, як і Юлія Цезаря, є аксіомою для неупередженого історика. Незалежні перекази доводять, що в стародавні часи навіть супротивники християнства ніколи не мали жодних сумнівів щодо історичності Ісуса.

Ніхто з визнаних релігійних ватажків – ні Мойсей, ні Павло, ні Будда, ні Магомет, ні Конфуцій – ніколи не претендували на звання Бога. Єдиний виняток – Ісус Христос. Він – єдиний релігійний діяч в історії людства, який не лише стверджував, що Він – Бог, але й зумів довести це значній частині людства. Його вчення життєво важливе й таке, що перевершує всі інші; воно перевищило Мойсеєве та пророків. Ісус нічого не додавав до того, що вже проголошено, нічого не змінював, не говорив із жодними підтекстами чи натяками, ніколи не робив припущень і не висував здогадок, не промовляв невпевнено, – усе це так несхоже на недосконалих і грішних людей!..

Християнство і Воскресіння Ісуса Христа існують як одне ціле. Воскресіння Христа – це основа християнської віри! Апостол Павло каже, що «якщо Христос не воскрес, то марна наша віра і наша проповідь» (1 Кор. 15, 14). Без віри у воскресіння християнство не могло б існувати: учні так би і залишилися пригнобленими поразкою.

Увесь Новий Завіт пересипаний фактами, які доводять реальність воскресіння Ісуса. Євангелія зберігають учення Христа про те, що Його зрадять, уб'ють і Він воскресне. Воскресіння було близьким найпершим християнам, про нього говорять написи на гробницях, малюнки на стінах печер... Насправді Воскресіння Христа історично доведено краще, ніж будь-яке інше диво в історії. Тим не менше, є чимало людей, які не вірять у воскресіння Христове. Поширюються різні теорії про «долю» Ісуса

після розп'яття. Дехто припускає, що Він не помер, а лише втратив свідомість... Але невже Він міг після стількох страждань, бичування та розп'яття прожити ще 36 годин у кам'яній усипальниці, коли під час Пасхи стоять дуже

Картина італійського художника Джусто ді Менабуої (1320-1391) «Весілля в Кані Галілейській. (Баттистерій собору Св. Антонія, Падуа).

холодні ночі, без медичного догляду та їжі, зібратися силами й відкрити величезний камінь, не потрапивши при тому римську сторожу? Хворим, знесиленим,

Дучо ді Буонінсенья (італ. Duccio di Buoninsegna, близько 1255-1319) - італійський художник раннього Відродження «Зцілення сліпого». (Національна галерея, Лондон.)

голодним зміг з'явитися учням в такому вигляді, що вони повірили в Його воскресіння і перемогу над смертю? Подібну легковажність куди важче собі уявити, ніж невірство Томи...

Можемо почути також припущення, що тіло Христа викрали з гробниці. Однак у ворогів Христа не було причин викрадати Його тіло, а Його друзі були нездатними зробити це. Якби противники християнства наказали перенести Тіло й заховати, то чому ж тоді, коли апостоли проповідували в Єрусалимі, вони не сказали, що це вони перенесли Тіло і тому Христос не воскрес?

У другому розділі

книги Діянь св. Лука описує проповідь апостола Петра в день П'ятидесятниці. Ніхто з євреїв не заперечив йому, коли він сміливо проголосив воскресіння Христа, позаяк гробниця була свідченням, яке міг перевірити кожен

могла би християнська Церква з'явитися в середовищі тих, хто після розп'яття Ісуса і Його смерті перетворилися б у групу зневірених, скептично налаштованих апостолів? Аж ніяк. Лише воскресіння Христа з мертвих може пояснити мотивацію, яку отримали учні й яка спонукала їх віддати своє життя для проповіді Христа перед світом. Учні були чесними людьми і не могли нав'язувати народові брехню. Вони, перетворившись із боягузів на героїв, проповідували воскресіння. Вони не боялися арештів, тюрм, побиття, ніхто з них не відкрісав від Господа і не покинув своєї віри. Проста віра християнина у воскресіння куди менш дивна, ніж легкодухість скептика, який радше сприйме нерозумні й невірогідні байки, ніж тверді, історично доведені свідчення. Якщо непорозуміння, пов'язані з вірою – великі, то непорозуміння, пов'язані з невірством, – безмежні.

Живучи на землі, Ісус зцілював цілі юрби народу без ліків і не брав за це жодної платні. Він не написав жодної книги, але вся сукупність бібліотек нашої країни не вмістить книг, написаних про Нього. Він ніколи не заснував жодної школи, але всі школи світу разом не можуть похвалитися такою кількістю учнів, яку має Він. У наші дні Ісус Христос звершує більше чудес, аніж за Свого життя на землі. Він спасає душі, змінює безліч життів, перебудовує характери, підносить ідеали, надихає на добрі справи, сприяє розвитку всього найчистішого, найкращого, що є в людському житті. Ісус посідає найвищий п'єдестал небесної слави, Йому підкоряються ангели, а біси страшать Його – живого, близького до нас Христа, нашого Господа та Спасителя.

Переродження учнів Христа є чи не найбільшим свідченням воскресіння. У них були всі можливі підстави для того, щоб ретельно замислитися над закладами своєї віри, над свідченнями великих подій, які вони проповідували. Задумайтесь, чи

Паломництво

Пасторально-місійний відділ УГКЦ;
Благодійний фонд «Карітас» СДЄ УГКЦ

**ПІША ПРОЦА ІЗ САМБОРА У ЗАРВАНИЦЮ
родин мігрантів-заробітчан
та всіх бажаючих
2-11 СЕРПНЯ 2013 Р.Б.
Вихід із Самбора від храму
Різдва Пресвятої Богородиці о 9.45**

МАРШРУТ ПРОЦІ

2.08-п'ятниця (≈ 32 км): Самбір, Луки (обід), Градівка (нічліг);
3.08-субота (≈ 31 км): Великий Любін (обід), Оброшино (нічліг);
4.08-неділя (≈ 28 км): Оброшино (вихід о 7,00 зранку) Львів, собор святого Юра (Св. Літургія о 11,00) (обід), Виннички (нічліг);
5.08-понеділок (≈ 27 км): Гаї, Городиславичі (обід), Селиське (нічліг);
6.08-вівторок (≈ 23 км): Коросне (обід), Унів (нічліг);
7.08-середа (≈ 34 км): Липівці, Пленіків, Чеме-ринці (обід), Дунаїв, Рекшин (нічліг);
8.08-четвер (≈ 33 км): Жуків (обід), Криве (нічліг);
9.08-п'ятниця (≈ 34 км): Новосілка (обід), Котузів, Зарваниця (нічліг);
**10-12.08- п'ятниця, субота і неділя: ЗАРВАНИЦЯ
ЗАГАЛЬНА ВІДСТАНЬ ПРОЦІ: близько 250 км**

Орієнтовна щоденна програма паломництва:
7.30-8.30 – св. Літургія; 8.45 – сніданок біля церкви; 9.30 – вихід; 13.30-16:20 – молитва у храмі, обід, праця в групах, зустріч з вірними, вихід; 20.00 – молитва у храмі, вечеря, зустріч з вірними. Для бажаючих – нічні чування.

Зі собою треба мати: молитовник, вервицю або чотки, плащ-накидку від дощу, спальний мішок або покривало, змінне взуття та одяг (вишиванку), ліхтарик, ложку, миску, горнято, гроші на повернення та незаплановані витрати, необхідні медикаменти. Рекомендуємо йти у зручному (випробуваному) взутті.

Дорогою заходитимемо до всіх храмів. Нічліги будуть по родинах та школах. Харчування організують парафіяни.

Паломництво супроводжуватиме транспорт, де можна буде отримати першу медичну допомогу, здати свою ношу тощо.

Нічліг, харчування в Зарваниці та повернення додому – власним коштом. Автобус поїде за маршрутом проходження проці.

Організаційний внесок - 75 грн., для студентів - 30 грн.

Додаткова інформація на офіційному сайті:
<http://palomnyk.at.ua/>

або за тел.:
244 244 58 – о. Ігор Козанкевич,
097 -761 87 30 - Людмила.

«Дбаючи про духовне добро вірних Львівської архієпархії, доручаю вам у неділю 1 та 8 липня 2013 року наголосити вірним про обов'язок участі у Святій Літургії під час відпусток», – так звернувся до священників владика Венедикт (Алексійчук), єпископ-помічник Львівської архієпархії. Тож у всіх храмах Львівської архієпархії вірним нагадають, що до церкви у неділю та свята слід ходити і під час відпустки. З дощок оголошень вірні можуть переписати адреси храмів УГКЦ в Донецько-Харківському та Одесько-Кримському екзархатах, де вони можуть взяти участь у Божественній Літургії, а також телефони священників, щоб уточнити час відправи Літургії.
Прес-служба Львівської архієпархії

Бердянськ

Запорізька обл.
вул. Чапаєва, 37а
о. Іван Сикало, тел. 0983092760

Євпаторія

Каплиця Покрову Пресвятої Богородиці
Набережна Горького, 14, Бібліотека центральної курортної поліклініки
Субота
10.00 – заупокійна Служба Божа
17.00 – Вечірня
Неділя
7.30 – Утреня
8.00 – Служба Божа
У будні – 10.00 – Служба Божа
о. Богдан Костецький, тел. 0507310376;
0963990955

Затока

База «Шахтар»
Місійна станиця
Служба Божа – один раз у два тижні
о. Олександр Смеречинський, тел. 096364002

Іллічівськ

вул. Радісна, 15 (район Бугово)
Храм св. Пророка Іллі
Служба Божа – щодня о 8.00
о. Роман Проців

Лазурне

Запорізька обл.
вул. Молодіжна
о. Іван Сикало, тел. 0983092760

Маріуполь

Донецька обл.
вул. Грецька, 156
о. Ростислав Спринюк, тел. 0672839156

Мелітополь

Запорізька обл.
вул. Осипенка, 83
о. Петро Креницький, тел. 0985777938

Одеса

вул. Ланжеронівська, 2
Храм Архистратига Михаїла
Неділя:
9.00 – Служба Божа
10.00 – Служба Божа
Будні: 9.00 – Служба Божа
Субота: 17.00 – Вечірня

о. Олександр Смеречинський, тел. 0963614002

Одеса

вул. Гімназійна, 22/24
Храм св. Андрія Первозванного
Неділя: 9.00 – Служба Божа
12.30 – Служба Божа
Будні: 9.00 – Служба Божа
о. Руслан Остафій, тел. 0671343778

Орлове

Запорізька обл.
вул. Шкільна
о. Петро Креницький, тел. 0985777938

Приморськ

Запорізька обл.
вул. Морська, 47
о. Петро Креницький, тел. 0985777938

Севастополь

Каплиця Успіння Пресвятої Богородиці
вул. Сільська (район 5-й кілометр, перехрестя Камишового шосе, Фіолентівського шосе і вул. Хрустальова)
Неділя: 9.00 – Служба Божа
Субота: 9.00 – Служба Божа
о. Микола Квич, тел. 0953966111;
0984008990

Сімферополь

вул. Мелітопольська, 9
(біля залізничного вокзалу)
Каплиця свщмч. Йосафата
Неділя: 10.00 – Служба Божа
Будні: 17.00 – Служба Божа
о. Віктор Гуменюк, тел. 0506651923

Чорноморське

Місійна станиця св. Пантелеймона
Служба Божа служиться два рази на місяць
о. Богдан Костецький, тел. 0507310376;
0963990955

Южне

вул. Будівельників, 10
Храм свв. Петра і Павла
Неділя: 10.00 – Служба Божа
Будні: 20.00 – Служба Божа
о. Василь Колодчин, тел. 0505105903

Ялта

вул. Пушкінська, 25 (зупинка «Спартак»)
Храм Перенесення мощей св. Миколая Чудотворця (служиться у римо-католицькому костелі)
Щодня: 9.00 – Служба Божа
Неділя: 14.00 – Служба Божа
Храм Пресвятої Трійці
Доїжджати від речового ринку автобусом № 34 до пансіонату «Прибережний»
Щосуботи о 17.30 – Вечірня
Неділя о 10.00 – Служба Божа
о. Ігор Гаврилів, тел. 0505742921;
0984362121

Вітаємо ювілярів!

У червні-серпні святкують ювілеї:

35-річчя священства – о. Йосиф Лучит (12.07)
30-річчя священства – о. Зіновій Сліпий (01.06)
30-річчя священства – о. Степан Столярчук (06.06)
30-річчя священства – о. Степан Проців (12.06)
25-річчя священства – о. Роман Луковецький (19.08)
20-річчя священства – о. Іван Коломієць (07.06)
20-річчя священства – о. Василь Мирош (07.06)
20-річчя священства – о. Орест Чекан (07.06)
20-річчя священства – о. Михайло Тимків (12.07)
15-річчя священства – о. Теодор Чабала (21.06)
15-річчя священства – о. Сергій Ярема (26.07)
15-річчя священства – о. Андріан Марцін (26.07)
15-річчя священства – о. Ярема Савчук (26.07)
5-річчя священства – о. Ігор Гарась (24.07)
5-річчя священства – о. Василь Єсип (15.07)
5-річчя священства – о. Богдан Тимчишин (18.07)
5-річчя священства – о. Андрій Лукачик (18.07)
5-річчя священства – о. Богдан Печара (07.08)
5-річчя священства – о. Ростислав Будзан (07.08)
5-річчя священства – о. Володимир Стець (27.08)

70-річчя уродин – о. Євген Бойко (24.08)
65-річчя уродин – о. Петро Герасимчук (22.06)
65-річчя уродин – о. Леонід Костко (08.08)
60-річчя уродин – о. Юрій Чикель (16.07)
60-річчя уродин – о. Володимир Фарат (18.07)
60-річчя уродин – о. Ярослав Кожушко (23.07)
55-річчя уродин – о. Володимир Никифорець (10.07)
50-річчя уродин – о. Любомир Кім (31.07)
50-річчя уродин – о. Ігор Чемеринський (04.08)
50-річчя уродин – о. Володимир Павлик (14.08)
50-річчя уродин – о. Олег Москаль (24.08)
50-річчя уродин – о. Іван Духнич (27.08)
45-річчя уродин – о. Роман Гринер (11.08)
45-річчя уродин – о. Володимир Шидловський (15.08)
45-річчя уродин – о. Іван Чичерський (29.08)
40-річчя уродин – о. Сергій Ярема (04.06)
40-річчя уродин – о. Іван Турба (21.06)
40-річчя уродин – о. Богдан Піддубний (28.06)
40-річчя уродин – о. Юрій Хамуляк (19.07)
40-річчя уродин – о. Ігор Яців (29.07)
40-річчя уродин – о. Михайло Пазиняк (23.08)
35-річчя уродин – о. Володимир Левандівський (08.06)
35-річчя уродин – о. Ігор Гелей (25.06)
35-річчя уродин – о. Іван Ільків (03.07)
35-річчя уродин – о. Василь Білаш (08.08)
35-річчя уродин – о. Василь Єсип (25.08)
35-річчя уродин – о. Любомир Гладюк (27.08)
30-річчя уродин – о. Тарас Михальчук (20.07)

Увага!
Наступне число
газети «Мета»
вийде
у вересні.

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:
головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більдредатор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. (0322) 79-86-93;

тел. (032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються.

Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6500 примірників, Замовл. № _____

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266